

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Filozofski fakultet

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

Odsjek za povijest umjetnosti

Dvopredmetni preddiplomski studij **Povijest umjetnosti**

Izvedbeni nastavni planovi
Zimski semestar akademske godine 2019./2020.

Rijeka, rujan 2019.

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

SVEUČILIŠTE U RIJECI

Filozofski fakultet

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

POPIS PREDMETA I. SEMESTRA PREDDIPLOMSKOG STUDIJA

OBAVEZNI PREDMETI

Osnove vizualnih umjetnosti
Umjetnost starog vijeka
Antička ikonografija
Pregled povijesti umjetnosti

POPIS PREDMETA III. SEMESTRA PREDDIPLOMSKOG STUDIJA

OBAVEZNI PREDMETI

Kršćanska ikonografija
Umjetnost romanike
Umjetnost gotike

INTERNI IZBORNI PREDMETI

Liturgika i povijest umjetnosti
Razvoj crkvenog svetišta od 400. do 1400.
Skulptura u Veneciji od 1400. do 1800.

Napomena: Student je dužan odabrati **2 ECTS boda** iz izborne grupe internih izbornih predmeta i/ili iz izborne grupe *Communis* predmeta.

POPIS PREDMETA V. SEMESTRA PREDDIPLOMSKOG STUDIJA

OBAVEZNI PREDMETI

Umjetnost baroka
Izvori moderne umjetnosti
Muzeologija

INTERNI IZBORNI PREDMETI

Liturgika i povijest umjetnosti
Razvoj crkvenog svetišta od 400. do 1400.
Skulptura u Veneciji od 1400. do 1800.

Napomena: Student je dužan odabrati **3 ECTS boda** iz izborne grupe internih izbornih predmeta. U V. semestru u okviru izbornih predmeta ove izborne grupe 3 ECTS boda mogu se zamijeniti aktivnostima izvan studijskog programa (definirano Popisom izbornih aktivnosti izvan studijskoga programa pri Odsjeku za povijest umjetnosti).

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Osnove vizualnih umjetnosti		
Studij	Preddiplomski studij povijesti umjetnosti		
Semestar	I.		
Akadska godina	2019./20.		
Broj ECTS-a	4		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	nastava: četvrtkom od 10.30 do 12.00 seminari: četvrtkom od 12.00 do 16.00 (2 grupe)		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	da		
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Nina Kudiš		
	Kabinet	F-462	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	nakon nastave		
	Telefon		
	e-mail	nina.kudis@uniri.hr	
Suradnik na kolegiju	Marin Bolić, asistent		
	Kabinet	F-465	
	Vrijeme za konzultacije	nakon nastave	
	Telefon		
	e-mail	marin.bolic14@gmail.com	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Različite definicije pojma i djelokruga discipline, različite metode pristupa umjetničkom djelu, temeljni pojmovi u povijesti umjetnosti: povijest umjetnosti kao intelektualno umijeće; umjetnost kao povijesni zapis; kako slika prikazuje; vizualni znak; odnos slike i riječi; zašto umjetnost ima povijest, odnosno što je stil u povijesti umjetnosti; umjetnost i društvo; vrijednost i ukus; kontekst, značenje i interpretacija; materijali i tehnike. Žanrovi i teme u umjetnosti; materijali, tehnike i procesi; oblik, stil i funkcija; društveni i povijesni konteksti; naručitelji i društveno-kulturni status umjetnika.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Poznavanje i razumijevanje definicije i djelokruge discipline, njezine metodologije, odnosno metoda pristupa djelu i temeljnih pojmova. Bazično poznavanje teorije prikazivanja kod vizualnih umjetnosti te teorije stila. Mogućnost elementarne interpretacije umjetničkog djela te poznavanje različitih pristupa i metoda iste. Pregledno poznavanje povijesti discipline.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	2	0	
Kontinuirana provjera znanja 1	0,5	15	
Kontinuirana provjera znanja 2	0,75	40	
ZAVRŠNI ISPIT	0,75	30	
UKUPNO	4	100	
Opće napomene: <u>Varijanta 2 sa završnim ispitom</u> Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti			

završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. Ernst H. Gombrich, *Art and Illusion*, Princeton University Press, Princeton i Oxford, 2000., odabrana poglavlja
  2. Penny Huntsman, *Thinking about Art*, Wiley Blackwell, 2016.
  3. Edward Lucie-Smith, *Dictionary of Art Terms*, Thames & Hudson Ltd, London, 1984.
  4. Heinrich Wölfflin, *Temeljni pojmovi povijesti umjetnosti*, Institut za povijest umjetnosti, Kontura, Zagreb, 1998., odabrana poglavlja
- Pp prezentacije s nastave i reader

IZBORNA LITERATURA

1. M. Acton, *Learning to Look at Paintings*, 1997.
2. M. Acton, *Learning to Look at Modern Art*, 2004.
3. S. Barnett, *A Short Guide to Writing about Art*, 2015. (11. izdanje)
4. *Critical Terms for Art History*, 2003. (2. izdanje)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

PRAVILNIK O STUDIRANJU NA PREDDIPLOMSKIM I DIPLOMSKIM STUDIJIMA
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U RIJECI navodi:

Članak 31.

Ostvarivanje prava izlaska na ispit predmetni nastavnik potvrđuje svojim potpisom, a studentima s iskaznicom otvaranjem ispitnog roka u ISVU.

Predmetni nastavnik može uskratiti potpis/pristup ISVU:

- u slučaju kada je student izostao više od 30% ukupne nastave iz predmeta (bez obzira da li je izostanak

opravdan ili neopravdan),

- u slučaju kada student tijekom nastave ne prikupi minimalni iznos ocjenskih bodova (od 0 do 49,9 ocjenskih bodova)

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Na nastavi, putem konzultacija, elektronskom poštom

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Na nastavi, putem konzultacija, elektronskom poštom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni i usmeni

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

Prema članku 24. PRAVILNIKA O STUDIRANJU NA PREDDIPLOMSKIM I DIPLOMSKIM STUDIJIMA FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U RIJECI, student koji ponovno upisuje isti predmet obavezan je ispunjavati sve utvrđene obaveze iz toga predmeta u dogovoru s nastavnikom kojem je dužan javiti se tijekom prva dva tjedna nastave radi reguliranja nastavnih obveza.

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	3. veljače 2020. i 28. veljače 2020.
Prolječni izvanredni	14. travnja 2020.
Ljetni	-
Jesenski izvanredni	4. rujna 2020. i 11. rujna 2020.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME	SEMINAR
10.10.	Uvod, izvedbeni, što je sveučilište, akademski običaji, korespondencija itd.	upoznavanje studenata
17.10.	Umjetnost i iluzija – uvod: psihologija i zagonetka stila	Formalna analiza
24.10.	Umjetnost i iluzija: Ograničenja prikaza	Formalna analiza
31.10.	Umjetnost i iluzija: Svrha i oblik	Formalna analiza
7.11.	Umjetnost i iluzija: Izum i otkriće	Formalna analiza
14.11.	Psihologija zamjedbe	Formalna analiza
21.11.	Kolokvij (teorija prikazivanja i teorija zamjedbe)	Formalna analiza
28.11.	Definicija discipline povijesti umjetnosti	Formalna analiza
5.12.	Kratki pregled povijesti povijesti umjetnosti	Prikaz izložbe, kataloška jedinica, članak, esej u katalogu izložbe Ispravak kolokvija
12.12.	Heinrich Wölfflin: Temeljni pojmovi povijesti umjetnosti, I	Heinrich Wölfflin: Temeljni pojmovi povijesti umjetnosti
19.12.	Heinrich Wölfflin: Temeljni pojmovi povijesti umjetnosti, II	Heinrich Wölfflin: Temeljni pojmovi povijesti umjetnosti
9.1.	Penny Huntsman: Materijali, tehnike i procesi	Penny Huntsman: Thinking about Art
16.1.	Penny Huntsman: Oblik, stil i funkcija	Penny Huntsman: Thinking about Art
23.1.	Penny Huntsman: društveni i povijesni kontekst	Penny Huntsman: Thinking about Art
30.1.	Penny Huntsman: Naručitelji i društveni status umjetnika	Rekapitulacija i zaostatci

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
- identificirati, objasniti i razlikovati različite definicije pojma povijesti umjetnosti i djelokruga discipline te različitih metoda pristupa umjetničkim djelima	-vizualne umjetnosti -disciplina povijesti umjetnosti - Eric Fernie (četiri temeljna pristupa predmetu istraživanja)	Frontalni rad Individualni rad Rasprava	Diskusija i pisani rad

- analizirati umjetničko djelo	- kompozicija; boja; prostor; svjetlo i ton; oblik; linija; omjeri; uzorak/ornament/ukrasi - seminarski rad	Frontalni rad Individualni rad Rasprava	Prezentacija, diskusija i pisani rad
- objasniti temeljne pojmove povijesti umjetnosti prema Heinrichu Wölfflinu:	- 5 pojmovnih parova (linearnost i slikovitost; ploha i dubina; zatvorena forma i otvorena forma; mnoštvo i jedinstvo; jasnost i nejasnost) - seminarski rad	Frontalni rad Individualni rad Rasprava	Prezentacija, diskusija i pisani rad
- objasniti teorije prikazivanja kod vizualnih umjetnosti te teorije stila.	- povijest umjetnosti kao intelektualno umijeće; umjetnost kao povijesni zapis; kako slika prikazuje; vizualni znak; odnos slike i riječi; zašto umjetnost ima povijest, odnosno što je stil u povijesti umjetnosti;	Frontalni rad Individualni rad Rasprava	Diskusija i pisani rad
- interpretirati umjetnička djela	- umjetnost i društvo; vrijednost i ukus; kontekst, značenje i interpretacija; materijali i tehnike; žanrovi i teme u umjetnosti; materijali, tehnike i procesi; oblik, stil i funkcija; društveni i povijesni konteksti; naručitelji i društveno-kulturni status umjetnika - seminarski rad	Frontalni rad Individualni rad Rasprava	Prezentacija, diskusija i pisani rad
- primijeniti strukturu prikaza izložbe i stručnog članka u izradi seminarškog rada te opisati i analizirati artefakte te kreirati koherentan i uvjerljiv tekst iz područja povijesti umjetnosti	- seminarski rad	Individualni rad	Pisani rad

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Umjetnost starog vijeka
Studij	Povijest umjetnosti
Semestar	I.
Akadska godina	2019.-2020.
Broj ECTS-a	5
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+45
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Srijeda 8.15-10.00; Petak 11.15-14.00
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	DA
Nositelj kolegija	dr. sc. Palma Karković Takalić
Kabinet	466
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljak 11.15-12.00; srijeda 10.15-12.00
Telefon	051 265-747
e-mail	pkarkovic@ffri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
1. umjetnost staroga vijeka; -definicija staroga vijeka, kronološki okvir, kratki pregled umjetnosti staroga vijeka, tema, problematika, pristupa;	
2. umjetnost prvih ljudskih skupina; -kratki uvod u prapovijest; -staro kameno doba; prve manifestacije umjetnosti, definicija i interpretacija, umjetnosti u kontekstu prvih čovjekovih „kreativnih“ ostvarenja, pokretni materijali, sitna plastika, reljef, zidno slikarstvo; najvažniji lokaliteti/primjeri; -srednje kameno doba- mezolitik/protoneolitik; prva veća naselja, protourbanizam, Jerihon, Çatal Höyük; -mlađe kameno doba; kratak osvrt na promjene, razvoj, dataciju i problematike procesa neolitizacije u Europi i s naglaskom na područje Hrvatske; definicija kulture, kulturne i umjetničke manifestacije na području Europe, Hrvatske; keramika, prva stambena, sakralna, sepulkralna arhitektura; -bakreno doba-eneolitik; obilježja, datacija, kulturne i umjetničke manifestacije „prijelaznog razdoblja“ u Europi i Hrvatskoj; prve tehnike obrade metala;	
3. brončano doba-razvoj prvih civilizacija; -kratki uvod u brončano doba, u povijest-protopovijest: definicija, kronologija, razvoj, problematika; definicija civilizacije;	
Mezopotamija -kratki povijesni uvod: prostor, kronologija, stanovništvo, religija, pismo; Sumer, Akad, Babilon, Asirija, Perzija; -obilježja umjetnosti koja se razvija na području Mezopotamije praćena kroz razvoj prvih gradova-država i prevlasti sumerskog, akadskog, babilonskog, asirskog, i perzijskog elementa odnosno	

kulture; posebni naglasak na razvoj urbanizma, sakralnu arhitekturu, formalne i ikonografske karakteristike skulpture- pune plastike i reljefa;

Egipat

-kratki povijesni uvod: prostor, kronologija, stanovništvo, religija, pismo; podjela na Preddinastičko razdoblje, Staro kraljevstvo, Srednje kraljevstvo, Novo kraljevstvo, Kasno razdoblje, Ptolomejsko razdoblje; usporedba s Mezopotamijom;

-razvoj egipatske umjetnosti po razdobljima s posebnim naglaskom na razvoj i obilježja sepulkralne i sakralne arhitekture, formalna, stilska i ikonografska obilježja skulpture, reljefa i slikarstva; usporedba s Mezopotamijom;

Egejske civilizacije

-minojska, mikenska i cikladska kultura, prema kulturama kratki povijesni uvod: prostor, kronologija, stanovništvo, religija, pismo;

Umjetnost:

-minojska: urbanizam, arhitektura palača, zidno slikarstvo;

-mikenska: urbanizam, akropola- „donji grad“, sepulkralna arhitektura, predmeti u metalu;

-cikladska: sitna plastika;

-međusobna usporedba, usporedba i odnosi s Mezopotamijom i Egiptom;

Brončano doba u Europi i Hrvatskoj, kratki povijesni pregled, pregled najznačajnijih kulturnih grupa i njihovih umjetničkih ostvarenja; tehnike, datacija, najvažniji lokaliteti;

4. grčka umjetnost

-definicija, kronologija, prostorno i povijesno određenje i značenje; podjela na: protogeometrijsko/geometrijsko, orijentalizirajuće, arhaisko, klasično, helenističko razdoblje;

-grčka umjetnost po razdobljima: urbanizam, arhitektura, skulptura, slikarstvo (vaze), umjetnički obrt; na primjeru atenskog polisa naglasak na klasično razdoblje grčke umjetnosti, posebice na arhitekturu i skulpturu;

-grčka umjetnost u Hrvatskoj

5. rimska umjetnost

-definicija, kronologija, prostorno i povijesno određenje i značenje; problematika nastanka, samog naziva i definiranja rimske umjetnosti u odnosu na utjecaje i prostorno širenje Rimskog carstva;

-Etrurija, kratki pregled povijesti i umjetnosti, sepulkralna i sakralna arhitektura, formalna i ikonografska obilježja skulpture, slikarstvo; umjetnički obrt;

- razdoblje republike i razdoblje triumvirata; kratki pregled povijesnih zbivanja; umjetnost: urbanizam, arhitektura- javna, privatna, skulptura- portretna plastika, reljef- sepulkralni reljef (sarkofazi i sepulkralna portretistika), povijesni reljef, zidno slikarstvo (stilovi), mozaik, novac; umjetnički obrt;

- razdoblje carstva: vladavina Augusta, julijevsko-klaudijevski period, flavijevski period, period adoptivnih careva, period vojničkih careva; umjetnost, promjene u umjetničkom vokabularu, ikonografiji u službi promidžbe carstva i carske osobe: urbanizam, arhitektura (imperijalni forum, slavoluk, mauzolej, *opera publica*-kazalište, amfiteatar, cirkus, vodoopskrba, terme), skulptura- carski portreti, reljef, zidno slikarstvo, novac; umjetnički obrt;

-rimske provincije, definicija i interpretacija „provincijalne umjetnosti“;

6. rimska umjetnost u Hrvatskoj

-željezno doba na području Hrvatske prije Rima, Iliri, Histri, Liburni, Japodi; obilježja umjetnosti željeznodobnih grupa; najznačajniji lokaliteti, interpretacija, datacija;

-osvrt na događanja za vrijeme i nakon uspostave rimske vlasti; osnivanje prvih kolonija, osnivanje provincija;

-rimska umjetnost na području Dalmacije i na području sjeverne i sjeveroistočne Hrvatske; urbanizam, arhitektura, skulptura, slikarstvo; umjetnički obrt;
 -autohtoni element i neka obilježja autohtone umjetnosti u vrijeme rimske vladavine na primjeru kulturne skulpture;

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Studenti će nakon odslušanog kolegija moći:
 -definirati osnovna razdoblja u umjetnosti Staroga vijeka od prvih umjetničkih ostvarenja u prapovijesti do pada Zapadnoga rimskoga carstva; usporediti ih s povijesnim činjenicama koje na izravan način utječu na nastanak, razvoj i interpretaciju umjetničkih djela;
 Po razdobljima, praćeno kronološki također će moći:
 -definirati temeljne razvojne faze arhitekture kroz vrste građevina i tehnike građenja, nabrojati, prepoznati i interpretirati osnovne pojmove u arhitekturi, elemente arhitekture;
 -definirati temeljne razvojne faze skulpture, slikarstva i umjetničkog obrta, prepoznati i interpretirati njihova formalna, ikonografska, stilska obilježja i teme;
 -općenito prepoznati, interpretirati, datirati i usporediti spomenike u okviru određenog razdoblja te ih kritički analizirati.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x		
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
x			

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	3	10
Kontinuirana provjera znanja 1	0.5	30
Kontinuirana provjera znanja 2	1	30
ZAVRŠNI ISPIT	0.5	30
UKUPNO	5	100

Opće napomene:

Kontinuirana provjera znanja 2– KOLOKVIJ

Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave

Pristup popravku KOLOKVIJ- Omogućuje se jedan ispravak kolokvija tijekom semestra. Položeni kolokvij preduvjet je za izlazak na završni ispit.

Završni ispit

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Frankfort, H., The Art and Architecture of the Ancient Orient, Yale/Pelican, New Haven, London 1996. (poglavlja 1-8 i 12.)
 Lange, K., Hirmer, M., Egipat, Prosveta, Beograd 1973. (Opisni dio, str. 45-175)
 Boardman J., Greek Art, Thames and Hudson, London 1985.
 Ramage, N. H., Ramage, A., Roman art, Romulus to Constantine, Pearson Prentice Hall, Upper

Saddle River New Jersey 2009.

Cambi, N., Antika. Povijest umjetnosti u Hrvatskoj. Knjiga II, Zagreb 2002., Grčka civilizacija, Rimska civilizacija

IZBORNA LITERATURA

Gavela, B., Istorija umetnosti antičke Grčke, Naučna knjiga, Beograd 1978. (odabrana poglavlja)
Vitruvije, Deset knjiga o arhitekturi, Golden marketing, Zagreb 1999.

Müller, W., Vogel, G., Egeja i Grčka, u: Atlas arhitekture 1, Opći dio, Povijest graditeljstva od Mezopotamije do Bizanta, Golden marketing, Institut građevinarstva Hrvatske, Zagreb 1997, str. 127-202.

Ward-Perkins, J. B., Roman Imperial Architecture, Yale/Pelican, New Haven, London 1994.

Beard, M., Henderson, J., Oxford History of Art, Classical art, From Greece to Rome, Oxford University Press, Oxford 2001.

Kleiner, D. E. E., Roman Sculpture, Yale University Press, New Haven, London 1992.

Beard, M., Henderson, J., Oxford History of Art, Classical art, From Greece to Rome, Oxford University Press, Oxford 2001.

Smith, R. R. R., Hellenistic Sculpture, Thames and Hudson, London, 1995.

Sandars, N. K., Prehistoric Art in Europe. Yale/Pelican, London 1992. (odabrana poglavlja)

grupa autora, Hrvatska umjetnost Povijest i spomenici, Školska knjiga, Zagreb 2010. (odabrana poglavlja)

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obavezni pohađati predavanja i terensku nastavu, napisati i prezentirati seminarski rad, pristupiti kolokviju 1 i kolokviju 2 te završnom pismenom ispitu. Na završni pismeni ispit izlaze studenti koji su prošli oba kolokvija i odradili sve ostale obaveze predviđene kolegijem (dolaznost + seminar + terenska).

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Putem zajedničke e-mail adrese; putem e-mail adrese predstavnika studenata; putem portala Merlin; za vrijeme nastave

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Putem e-mail adrese nastavnika; putem portala Merlin; za vrijeme nastave i konzultacija

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Prolaz pismenog kolokvija 1 je preduvjet za pristup pismenom kolokviju 2; oba položena kolokvija su uvijet za izlaz na završni pismeni ispit.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Kolokvij 1 – 29.11.2019.

Ispravak kolokvija 1 – 6.12.2019.

Kolokvij 2 – 20.12.2019.

Ispravak kolokvija 2 – 10.1.2020.

ISPITNI ROKOVI

Zimski	12.2.2020. 10 h 26.2.2020. 10 h
Proljetni izvanredni	17.4.2020. 10 h
Ljetni	
Jesenski izvanredni	9.9.2020. 10 h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEMA
16.10.	Uvod u stari vijek – drevne civilizacije te antička Grčka i Rim kao temelji europske umjetnosti

23.10.	Prapovijest – povijesni kontekst, počeci umjetnosti i najznačajniji spomenici
30.10.	Mezopotamija - Sumer, Akad, Babilon, Asirija, Perzija
6.11.	Egipat
13.11.	Egejske civilizacije brončanog doba – minojska, mikenska i cikladska
20.11.	Grčka: povijesni uvod i arhajsko razdoblje
27.11.	Grčka: klasično razdoblje
4.12.	Grčka: helenističko razdoblje
11.12.	Umjetnost antičke Grčke na području Hrvatske
18.12.	Etruščani i uvod u rimsku umjetnost
8.1.	Rim: umjetnost u doba Republike
15.1.	Rim: umjetnost u doba ranog Carstva
22.1.	Rim: umjetnost u doba kasnog Carstva i Umjetnost u rimskim provincijama
29.1.	Umjetnost antičkog Rima na području Hrvatske

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
-definirati osnovna razdoblja u umjetnosti Staroga vijeka od prvih umjetničkih ostvarenja u prapovijesti do pada Zapadnoga rimskoga carstva; -usporediti ih s povijesnim činjenicama koje na izravan način utječu na nastanak, razvoj i interpretaciju umjetničkih djela;	<p>1. umjetnost staroga vijeka; -definicija staroga vijeka, kronološki okvir; kratki pregled umjetnosti staroga vijeka, tema, problematika, pristupa;</p> <p>2. umjetnost prvih ljudskih skupina; -kratki uvod u prapovijest;</p> <p>3. brončano doba-razvoj prvih civilizacija; -kratki uvod u brončano doba, u povijest-protopovijest: definicija, kronologija, razvoj, problematika; definicija civilizacije;</p> <p>Mezopotamija -kratki povijesni uvod: prostor, kronologija, stanovništvo, religija, pismo; Sumer, Akad, Babilon, Asirija, Perzija;</p> <p>Egipat -kratki povijesni uvod: prostor, kronologija, stanovništvo, religija, pismo; podjela na Preddinastičko razdoblje, Staro kraljevstvo, Srednje kraljevstvo, Novo kraljevstvo, Kasno razdoblje, Ptolomejsko</p>	Frontalni rad (predavanje) Individualni rad (rad na literaturi)	Kolokvij 1 Kolokvij 2

	<p>razdoblje; usporedba s Mezopotamijom;</p> <p>Egejske civilizacije</p> <p>-minojska, mikenska i cikladaska kultura, prema kulturama kratki povijesni uvod: prostor, kronologija, stanovništvo, religija, pismo;</p> <p>Brončano doba u Europi i Hrvatskoj, kratki povijesni pregled, pregled najznačajnijih kulturnih grupa i njihovih umjetničkih ostvarenja; tehnike, datacija, najvažniji lokaliteti;</p> <p>4. grčka umjetnost</p> <p>-definicija, kronologija, prostorno i povijesno određenje i značenje; podjela na: protogeometrijsko/geometrijsko, orijentalizirajuće, arhajsko, klasično, helenističko razdoblje;</p> <p>5. rimska umjetnost</p> <p>-definicija, kronologija, prostorno i povijesno određenje i značenje; problematika nastanka, samog naziva i definiranja rimske umjetnosti u odnosu na utjecaje i prostorno širenje Rimskog carstva;</p> <p>-Etrurija, kratki pregled povijesti</p> <p>6. rimska umjetnost u Hrvatskoj</p> <p>-željezno doba na području Hrvatske prije Rima, Iliri, Histri, Liburni, Japodi</p> <p>-osvrt na događanja za vrijeme i nakon uspostave rimske vlasti; osnivanje prvih kolonija, osnivanje provincija</p>		
<p>-definirati temeljne razvojne faze arhitekture kroz vrste građevina i tehnike građenja, nabrojati, prepoznati i interpretirati osnovne pojmove u arhitekturi, elemente arhitekture;</p> <p>-definirati temeljne razvojne faze skulpture, slikarstva i umjetničkog obrta,</p>	<p>2. umjetnost prvih ljudskih skupina</p> <p>-staro kameno doba; prve manifestacije umjetnosti, definicija i interpretacija, umjetnosti u kontekstu prvih čovjekovih „kreativnih“ ostvarenja, pokretni materijali, sitna plastika, reljef, zidno slikarstvo; najvažniji lokaliteti/primjeri;</p> <p>-srednje kameno doba- mezolitik/protoneolitik; prva</p>	<p>Frontalni rad (predavanje) Individualni rad (rad na literaturi)</p>	<p>Kolokvij 1 Kolokvij 2</p>

<p>prepoznati i interpretirati njihova formalna, ikonografska, stilska obilježja i teme; -općenito prepoznati, interpretirati, datirati i usporediti spomenike u okviru određenog razdoblja te ih kritički analizirati.</p>	<p>veća naselja, protourbanizam, Jerihon, Çatal Höyük; -mlađe kameno doba; kratak osvrt na promjene, razvoj, dataciju i problematike procesa neolitizacije u Europi i s naglaskom na područje Hrvatske; definicija kulture, kulturne i umjetničke manifestacije na području Europe, Hrvatske; keramika, prva stambena, sakralna, sepulkralna arhitektura; -bakreno doba-eneolitik; obilježja, datacija, kulturne i umjetničke manifestacije „prijelaznog razdoblja“ u Europi i Hrvatskoj; prve tehnike obrade metala;</p> <p>3. brončano doba-razvoj prvih civilizacija;</p> <p>Mezopotamija -obilježja umjetnosti koja se razvija na području Mezopotamije praćena kroz razvoj prvih gradova-država i prevlasti sumerskog, akadskog, babilonskog, asirskog, i perzijskog elementa odnosno kulture; posebni naglasak na razvoj urbanizma, sakralnu arhitekturu, formalne i ikonografske karakteristike skulpture- pune plastike i reljefa;</p> <p>Egipat -razvoj egipatske umjetnosti po razdobljima s posebnim naglaskom na razvoj i obilježja sepulkralne i sakralne arhitekture, formalna, stilska i ikonografska obilježja skulpture, reljefa i slikarstva; usporedba s Mezopotamijom;</p> <p>Egejske civilizacije Umjetnost: -minojska: urbanizam, arhitektura palača, zidno slikarstvo;</p>		
---	---	--	--

	<p>-mikenska: urbanizam, akropola- „donji grad“, sepulkralna arhitektura, predmeti u metalu;</p> <p>-cikladska: sitna plastika;</p> <p>-međusobna usporedba, usporedba i odnosi s Mezopotamijom i Egiptom;</p> <p>4. grčka umjetnost</p> <p>-grčka umjetnost po razdobljima: urbanizam, arhitektura, skulptura, slikarstvo (vaze), umjetnički obrt; na primjeru atenskog polisa naglasak na klasično razdoblje grčke umjetnosti, posebice na arhitekturu i skulpturu;</p> <p>-grčka umjetnost u Hrvatskoj</p> <p>5. rimska umjetnost</p> <p>-Etrurija, kratki pregled umjetnosti, sepulkralna i sakralna arhitektura, formalna i ikonografska obilježja skulpture, slikarstvo; umjetnički obrt;</p> <p>- razdoblje republike i razdoblje triumvirata; kratki pregled povijesnih zbivanja; umjetnost: urbanizam, arhitektura- javna, privatna, skulptura- portretna plastika, reljef- sepulkralni reljef (sarkofazi i sepulkralna portretistika), povijesni reljef, zidno slikarstvo (stilovi), mozaik, novac; umjetnički obrt;</p> <p>- razdoblje carstva: vladavina Augusta, julijevsko-klaudijevski period, flavijevski period, period adoptivnih careva, period vojničkih careva; umjetnost, promjene u umjetničkom vokabularu, ikonografiji u službi promidžbe carstva i carske osobe: urbanizam, arhitektura (imperijalni forum, slavoluk, mauzolej, <i>opera publica</i>-kazalište, amfiteatar, cirkus,</p>		
--	---	--	--

	<p>vodopostroba, terme), skulptura- carski portreti, reljef, zidno slikarstvo, novac; umjetnički obrt;</p> <p>-rimske provincije, definicija i interpretacija „provincijalne umjetnosti“;</p> <p>6. rimska umjetnost u Hrvatskoj</p> <p>-obilježja umjetnosti željeznodobnih grupa; najznačajniji lokaliteti, interpretacija, datacija;</p> <p>-rimska umjetnost na području Dalmacije i na području sjeverne i sjeveroistočne Hrvatske; urbanizam, arhitektura, skulptura, slikarstvo; umjetnički obrt;</p> <p>-autohtoni element i neka obilježja autohtone umjetnosti u vrijeme rimske vladavine na primjeru kultne skulpture;</p>		
--	---	--	--

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

SVEUČILIŠTE U RIJECI

Filozofski fakultet

tel. (051) 265-600 | (051) 265-602
dekanat@ffri.hr
www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Antička ikonografija		
Studij	Povijest umjetnosti		
Semestar	I.		
Akadska godina	2019.-2020.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+0+30		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Ponedjeljak, 8.15-11.00 h, uč. 139		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	DA		
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Marina Vicelja Matijašić		
	Kabinet	461	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Pon. 13-15; nakon nastave		
	Telefon	051 265-603	
	e-mail	mvicelja@ffri.hr	
Suradnik na kolegiju	Dr. sc. Palma Karković Takalić		
	Kabinet	466	
Vrijeme za konzultacije	Ponedjeljkom 11.15-12.00; srijedom 10.15-11		
	Telefon	051 265-747	
	e-mail	pkarkovic@ffri.hr	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
1. Uvod u ikonografiju: - definicija ikonografije; kratka povijest discipline s posebnim osvrtom na interes prema antičkoj umjetnosti; - osnovni pojmovi u ikonografiji (tema, personifikacija, alegorija, znak, simbol, atribut i dr.), osnovne metode istraživanja u ikonografiji;			
2. Uvod u antičku ikonografiju: - kronologija; - antička ikonografija u grčkoj umjetnosti, materijalni i pisani izvori, kratki pregled religije u antičkoj Grčkoj - antička ikonografija u rimskoj umjetnosti, materijalni i pisani izvori, kratki pregled religije u starom Rimu; - kasna antika i počeci promjena – utjecaji novih religija			
3. ikonografija službenih božanstava grčkog i rimskog panteona i ikonografija njima bliskih božanstava nižeg ranga; ikonografija izabranih „importiranih“ božanstava - ikonografija junaka grčke i rimske mitologije - personifikacije; - ikonografija povijesnih ličnosti antike; - kompozicije- ponavljanje i utvrđivanje;			
4. Antička ikonografija u kasnijim razdobljima, kratki pregled najznačajnijih primjera			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Studenti će moći: nabrojati i objasniti osnovne pojmove ikonografije i metodologije rada s posebnim naglaskom na područje antičke ikonografije; razlikovati elemente antičkog ikonografskog djela unutar povijesnog konteksta; nabrojati, razlikovati temeljne izvore antičke ikonografije i njihov sadržaj; prepoznati glavne teme i motive literarnih izvora u likovnom djelu.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad

x	x		
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
x			

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	0,5	10
Kontinuirana provjera znanja 1	1	30
Kontinuirana provjera znanja 2	0,5	30
ZAVRŠNI ISPIT	0,5	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Kontinuirana provjera znanja 1 odnosi se na Kolokvije 1 i 2 (15 + 15 bodova), a Kontinuirana provjera znanja 2 na Seminarski rad. Završni ispit sastoji se od pismenog (za one koji nisu prošli dva kolokvija) i usmenog dijela. Studenti koji nisu zadovoljili obaveze pohađanja nastave, seminarskog rada i kolokvija odnosno završnog pismenog nemaju pravo izaći na završni usmeni ispit.

Seminarski rad obuhvaća samostalno istraživanje na zadanu temu. Prema dogovoru s nastavnikom rezultati istraživanja će se dostavljati u formi pisanog rada ili usmeno izlagati. Teme i rokovi/vrijeme predavanja/izlaganja seminara odrediti će se po početku nastave i utvrđivanju točnog broja studenata (i njihovih studijskih grupa).

Dolasci na sat obuhvaćaju prisustvo nastavi u učionici i terenskoj nastavi. Jednodnevna terenska nastava održat će se u petak u drugom ili trećem tjednu studenog.

Vrednovanju rada i zalaganja studenata može doprinijeti i njihova aktivnost na satu, pohađanje znanstvenih i stručnih skupova koje organizira Odsjek za povijest umjetnosti, posjet izložbama koji su bliski s temom kolegija.

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA	
<ul style="list-style-type: none"> • Rendić- Miočević, A. (2010.) Antička ikonografija, skripta (pdf) • Van Straten, R. (2003.) Uvod u ikonografiju, teoretske i praktične upute, Institut za povijest umjetnosti, Zagreb (odabrana poglavlja). • Zamarovský, V. (2004.) Bogovi i junaci antičkih mitova – Leksikon grčke i rimske mitologije, Zagreb. • Slikovni materijal- Power point prezentacije s predavanja. 	
IZBORNA LITERATURA	
<ul style="list-style-type: none"> • Impelluso, L. (2005.) Eroi e Dei dell'antichità, Roma. • Odabrana dopunska poglavlja i članci s obzirom na teme seminara biti će navedena u izvedbenom planu. 	
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU	
POHAĐANJE NASTAVE	
<p>Studenti su obavezni pohađati predavanja, odraditi seminarsku prezentaciju, pristupiti kolokviju 1, odnosno kolokviju 2 i po potrebi završnom pismenom ispitu. Ukoliko su studenti uspješno riješili oba kolokvija nisu obavezni izlaziti na završni pismeni ispit. Obavljanjem navedenih zadataka omogućen im je izlazak na završni usmeni.</p>	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
<p>Studenti se informiraju na satu, u vrijeme konzultacija, mailom putem portala Merlin ili putem zajedničke mail adrese.</p>	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
<p>Na satu, u vrijeme konzultacija, mailom putem portala Merlin ili putem mail adrese.</p>	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
<p>Po prolasku dva kolokvija studenti mogu pristupiti samo završnom usmenom ispitu. Ukoliko ne prođu prvi odnosno drugi kolokvij studenti su obavezni polagati pismeni ispit. Po položenom pismenom imaju pravo izlaska na usmeni.</p>	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
<p>Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!</p>	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	3.2. 9 h (P); 3.2. 12 h (U); 16.2. 9 h (P) 12.2. 12 h (U)
Proletni izvanredni	14.4. 9 h (P); 14.4. 12 h (U)
Ljetni	7.9. 9 h (P); 9.9. 12 h (U)
Jesenski izvanredni	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
21.10.	<p>Definicija ikonografije; kratka povijest discipline s posebnim osvrtom na interes prema antičkoj umjetnosti; osnovni pojmovi u ikonografiji (tema, personifikacija, alegorija, znak, simbol, atribut i dr.).</p> <p>Antička ikonografija u grčkoj umjetnosti, materijalni i pisani izvori, kratki pregled religije u antičkoj Grčkoj.</p>
28.10.	<p>Antička ikonografija u rimskoj umjetnosti, materijalni i pisani izvori, kratki pregled religije u starom Rimu; kasna antika i počeci promjena – utjecaji novih religija.</p> <p>Ikonografija službenih božanstava grčkog i rimskog panteona i ikonografija njima</p>

	bliskih božanstava nižeg ranga: -Zeus/Jupiter, gigantomahija, Hera/Junona.
4.11.	Ikonografija službenih božanstava grčkog i rimskog panteona i ikonografija njima bliskih božanstava nižeg ranga: -Atena/Minerva, Gorgone, Meduza, Kapitolijska trijada. (Vježba: rad u grupama na analizi sadržaja literarnih izvora)
11.11.	Ikonografija službenih božanstava grčkog i rimskog panteona i ikonografija njima bliskih božanstava nižeg ranga: -Artemida/Dijana, Apolon, Orfej, Asklepije, muze; -Afrodita/Venera, Eros, Adonis, Amor, Prijap, Ares/Mars, Amazonke, amazonomahija; Romul i Rem.
18.11.	Ikonografija službenih božanstava grčkog i rimskog panteona i ikonografija njima bliskih božanstava nižeg ranga: -Hefest/Vulkan; Hermes/Merkur, Hemafrudit, Pan; -Demetra/Cerera; Perzefona/Kora/Prozerpina, Had/Pluton.
25.11.	Kolokvij 1 Ikonografija službenih božanstava grčkog i rimskog panteona i ikonografija njima bliskih božanstava nižeg ranga: -Posejdon/Neptun, Amfitrita, Triton; -Dioniz/Bakho/Liber, Libera, Silen, nimfe, menade. (Vježba: rad u grupama na analizi figuralnih prikaza tzv. Dodekatheona i srodnih kompozicija)
2.12.	Ikonografija izabranih „importiranih“ božanstava: -Izida i egipatska božanstva; Velika Majka i Atis; Mitra;
9.12.	Ikonografija junaka grčke i rimske mitologije: -Ahilej, Heraklo/Herkul, Odisej, Perzej, Tezej, Eneja;
16.12.	Personifikacije. (Vježba: rad u grupama na analizi i prikazu stručne i znanstvene literature- teme iz antičke ikonografije)
13.1.	Ikonografija povijesnih ličnosti antike. Ponavljanje i utvrđivanje.
20.1.	Teme iz umjetnosti antike u umjetnosti srednjega vijeka. Gostujuće predavanje.
27.1.	Kolokvij 2 ; zaključno predavanje.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i	METODE VREDNOVANJA
---------------	---------	---	--------------------

		učenja)	
-nabrojati i objasniti osnovne pojmove ikonografije s posebnim naglaskom na područje antičke ikonografije;	Uvod u ikonografiju: definicija ikonografije; kratka povijest discipline s posebnim osvrtom na interes prema antičkoj umjetnosti; osnovni pojmovi u ikonografiji (tema, personifikacija, alegorija, znak, simbol, atribut i dr.); osnovne metode istraživanja u ikonografiji.	Frontalni rad (predavanje) Individualni rad (rad na literaturi)	Kontinuirana provjera znanja I i II
-nabrojati i objasniti osnovne i metodologije rada s posebnim naglaskom na područje antičke ikonografije	Uvod u ikonografiju: definicija ikonografije; kratka povijest discipline s posebnim osvrtom na interes prema antičkoj umjetnosti; osnovni pojmovi u ikonografiji (tema, personifikacija, alegorija, znak, simbol, atribut i dr.); osnovne metode istraživanja u ikonografiji.	Frontalni rad (predavanje) Individualni rad (rad na literaturi)	Kontinuirana provjera znanja I i II
-razlikovati elemente antičkog ikonografskog djela unutar povijesnog konteksta;	Uvod u antičku ikonografiju: kronologija; antička ikonografija u grčkoj umjetnosti, materijalni i pisani izvori, kratki pregled religije u antičkoj Grčkoj; antička ikonografija u rimskoj umjetnosti, materijalni i pisani izvori, kratki pregled religije u starom Rimu; kasna antika i počeci promjena – utjecaji novih religija.	Frontalni rad (predavanje) Individualni rad (rad na literaturi)	Kontinuirana provjera znanja I i II
-nabrojati, razlikovati temeljne izvore antičke ikonografije i njihov sadržaj;	Uvod u antičku ikonografiju: kronologija; antička ikonografija u grčkoj umjetnosti, materijalni i pisani izvori, kratki pregled religije u antičkoj Grčkoj; antička ikonografija u rimskoj umjetnosti, materijalni i pisani izvori, kratki pregled religije u starom Rimu;	Frontalni rad (predavanje) Individualni rad (rad na izvorima)	Kontinuirana provjera znanja I i II

	kasna antika i počeci promjena – utjecaji novih religija.		
-prepoznati glavne teme i motive literarnih izvora u likovnom djelu.	Ikonografija službenih božanstava grčkog i rimskog panteona i ikonografija njima bliskih božanstava nižeg ranga; ikonografija izabranih „importiranih“ božanstava; ikonografija junaka grčke i rimske mitologije; personifikacije; ikonografija povijesnih ličnosti antike; kompozicije.	Frontalni rad (predavanje) Individualni rad (rad na literaturi)	Kontinuirana provjera znanja I i II

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Pregled povijesti umjetnosti
Studij	Povijest umjetnosti
Semestar	1.
Akadska godina	2019./2020.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+0+30
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Predavanja utorkom 09.15 – 10.00, dvorana 207 Seminari utorkom 10.15 – 12.00, dvorana 207
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	da
Nositelj kolegija	prof. dr. sc. Nina Kudiš, izv. prof. dr. sc. Nataša Lah, doc.dr. sc. Barbara Španjol-Pandelo
Kabinet	F-462, F -460; F -466;
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Nakon nastave i po dogovoru
Telefon	Kudiš: 265-738; Lah: 265 737; Španjol-Pandelo: 265 741
e-mail	nina.kudis@uniri.hr nlah@ffri.uniri.hr bspanjol@ffri.hr
Suradnici na kolegiju	Za modernu i suvremenu: Nadežda Elezović, prof. Za stari vijek: dr. sc. Palma Karković Takalić Za rani novi vijek: Marin Bolić, mg.str.
Kabinet	Nadežda Elezović: F- 467 Palma Karković Takalić: F-466 Marin Bolić: F - 465
Vrijeme za konzultacije	Nakon nastave
Telefon	Nadežda Elezović: 265 742 Palma Karković Takalić: 265 747 Marin Bolić:
e-mail	Nadežda Elezović: nadezda.elezovic@gmail.com Palma Karković Takalić: pkarkovic@ffri.hr Marin Bolić: marin.bolic14@gmail.com
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
Pregled razdoblja, stilova i najvažnijih fenomena te aktera u povijesti umjetnosti od prapovijesti do 21. stoljeća. Umjetnost starog vijeka: Prapovijest: kronologija- razdoblja; pojava i osnovna obilježja umjetnosti, artefakti, prva arhitektura. Tzv. predklasične civilizacije Mezopotamije, Egipta i Egeje: kronologija- razdoblja; razvoj i osnovna obilježja urbanizma, monumentalne arhitekture i skulpture; (osnovne tehnike, pojmovi/terminologija, naručitelji- povijesni kontekst). Grčka umjetnost: kronologija- razdoblja; pojava i osnovna obilježja urbanizma, arhitektonskih redova/stilova, monumentalne skulpture, slikarstva (osnovne tehnike, pojmovi, majstori- kipari i njihove škole, naručitelji- povijesni kontekst). Rimska umjetnost: kronologija- razdoblja; odnos prema grčkoj umjetnosti („kontinuitet“ ili „inovacija“); novi elementi arhitekture i arhitektonske forme; „slika“, skulptura kao medij osobne i državne propagande; slikarstvo; (osnovne tehnike, pojmovi, majstori i naručitelji- povijesni kontekst). Umjetnost srednjeg vijeka: - umjetnost kasne antike – vrijeme promjena - rani srednji vijek na europskom prostoru - umjetnost romanike - umjetnost gotike Umjetnost ranog novog vijeka: - rana, visoka i kasna renesansa te manirizam u Italiji - umjetničke inovacije u sjevernoj Europi 15. stoljeća, visoka renesansa u sjevernoj Europi - barok u Italiji, Španjolskoj, Nizozemskoj, Francuskoj i Engleskoj	

- rokoko

- umjetnost u doba prosvjetiteljstva (1750. – 1789.)

Umjetnost moderne i suvremene umjetnosti

- počeci modernizma
- visoki modernizam
- suvremena umjetnost
- aktualne umjetničke prakse

OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA

Pregledno definirati povijest umjetnosti, od prehistorije do 21. stoljeća. Identificirati najvažnija stilska razdoblja i pokrete u umjetnosti, umjetničke fenomene, umjetnike i umjetnine tijekom ljudske povijesti. Razlikovati povijesni, gospodarski, religijski, kulturni, itd. kontekst u kojem pojedine umjetnine nastaju. Pripremiti izlaganje te izraditi pp prezentaciju seminarskog rada.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X		X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1,5	10
Seminarski rad	0,6	15
Kontinuirana provjera znanja 1	0,3	25
Kontinuirana provjera znanja 2	0,3	25
Kontinuirana provjera znanja 3	0,3	25
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Obvezna literatura:

1. grupa autora, *Jansonova povijest umjetnosti. Zapadna tradicija*, VII. izdanje, (Prvi dio: Prapovijest- Rim; Treći dio: Od renesanse do rokoka; Četvrti dio: Moderno doba), Varaždin 2013., str. 1-821.
2. H. H. Arnason, P. Kalb, *Povijest moderne umjetnosti*, Varaždin 2004.
3. N. Cambi, *Pojmovnik*, u: *Antika*, Zagreb 2002., str. 367-357.
4. W. Müller, G. Vogel, *Povijest građenja. Od ranih visokorazvijenih kultura do kraja antike*, u: *Atlas arhitekture 1*, Zagreb 1997., str. 69-253 (pojmovi/terminologija).

IZBORNA LITERATURA

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Obavezno, a prema članku 31. PRAVILNIKA O STUDIRANJU NA PREDDIPLOMSKIM I DIPLOMSKIM STUDIJIMA FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U RIJECI
Članak 31.

...

Predmetni nastavnik može studentu uskratiti ... pristup ISVU:

- u slučaju kada je student izostao s više od 30% ukupne nastave iz predmeta (bez obzira je li izostanak opravdan ili neopravdan),
- u slučaju kada student tijekom nastave ne prikupi minimalni iznos ocjenskih bodova (od 0 do 49,9).

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA			
Na nastavi, putem konzultacija, elektronskom poštom			
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA			
Na nastavi, putem konzultacija, elektronskom poštom			
NAČIN POLAGANJA ISPITA			
<p>Za ovaj kolegij nije predviđen završni ispit, već se znanje provjerava kroz seminarske radove (izlaganje, bez pisanog rada) i tri kolokvija. Studenti koji ne polože jedan ili više kolokvija mogu pisati jedan ispravak u zadanom terminu s razmakom od 2 tjedna nakon prvog kolokvija. Ukoliko, jedna od ocjena kolokvija ili seminara bude negativna, ili seminar ne bude održan, student će isti kolegij ponovno upisati iduće akademske godine.</p> <p>Kod ponovnog upisivanja kolegija studenti su dužni izvršiti samo obaveze koje nisu ispunili prethodne akademske godine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukoliko su kod prvog upisivanja kolegija prisustvovali na 70 % ili više nastave, iduće godine ne moraju dolaziti na predavanja - polažu samo one kolokvije i izlažu samo one seminare za koje su prethodne godine dobili negativnu ocjenu - polažu kolokvije i izlažu seminare u okviru redovite nastave, kada i studenti koji prvi put upisuju kolegij 			
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE			
Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!			
ISPITNI ROKOVI			
	Zimski	Nema završnog ispita	
	Proletni izvanredni	Nema završnog ispita	
	Ljetni	-	
	Jesenski izvanredni	-	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)			
tjedan	DATUM	NAZIV TEME	SEMINAR
1	15.10.	Uvodno predavanje NOSITELJA KOLEGIJA (3 X 30 min)	STUDENTI POPUNJAVAJU LISTE ZA SEMINARE LIMITIRANE ZA SVAKI KOLEGIJ TREĆINOM OD UKUPNOG BROJA POLAZNIKA
2	22.10.	Umjetnost starog vijeka: Umjetnost starog vijeka: Rimska umjetnost	Seminari umjetnost srednjeg vijeka:
3	29.10.	Umjetnost srednjeg vijeka: umjetnost kasne antike – vrijeme promjena	Seminari umjetnost srednjeg vijeka:
4	5.11.	Umjetnost srednjeg vijeka: rani srednji vijek na europskom prostoru	Seminari umjetnost srednjeg vijeka:
5	12.11.	Umjetnost srednjeg vijeka: umjetnost romanike	Seminari umjetnost srednjeg vijeka:
6	19.11.	Umjetnost srednjeg vijeka: umjetnost gotike	Seminari umjetnost srednjeg vijeka: KOLOKVIJ U TERMINU DO 29.11. ISPRAVAK U TERMINU DO 13.12.
7	26.11.	Umjetnost ranog novog vijeka: rana, visoka i kasna renesansa te manirizam u Italiji	Seminari umjetnost ranog novog vijeka:
8	03.12.	Umjetnost ranog novog vijeka: umjetničke inovacije u sjevernoj Europi 15. stoljeća, visoka renesansa u sjevernoj Europi	Seminari umjetnost ranog novog vijeka:
9	10.12.	Umjetnost ranog novog vijeka: barok u Italiji, Španjolskoj, Nizozemskoj, Francuskoj i Engleskoj	Seminari umjetnost ranog novog vijeka:
10	17.12.	Umjetnost ranog novog vijeka: rokoko i umjetnost u doba prosvjetiteljstva (1750. – 1789.)	Seminari umjetnost srednjeg vijeka: KOLOKVIJ U TERMINU DO 07.01. ISPRAVAK U TERMINU DO 21.01.
11	07.1.	Počeci modernizma i prva avangrda	Seminari moderne i suvremene umjetnosti:
12	14.1.	Visoki modernizam i druga avangarda	Seminari moderne i suvremene umjetnosti:

13	21.1.	Umjetnost postmodernizma (nakon 1960.)	Seminari moderne i suvremene umjetnosti:
14	28.1.	Aktualne umjetničke prakse	Seminari umjetnost srednjeg vijeka: KOLOKVIJ U TERMINU DO 10.02. ISPRAVAK U TERMINU DO 24.02.

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Pregledno definirati povijest umjetnosti, od prehistorije do 21. stoljeća	Pregled razdoblja, stilova i najvažnijih fenomena te aktera u povijesti umjetnosti od prapovijesti do 21. stoljeća. Umjetnost starog vijeka: Prapovijest: kronologija- razdoblja; pojava i osnovna obilježja umjetnosti, artefakti, prva arhitektura. Tzv. predklasične civilizacije Mezopotamije, Egipta i Egeje: kronologija- razdoblja; razvoj i osnovna obilježja urbanizma, monumentalne arhitekture i skulpture; (osnovne tehnike, pojmovi/terminologija, naručitelji- povijesni kontekst).	Frontalni rad : predavanje Diskusija	Kontinuirana provjera znanja: kolokviji
Identificirati najvažnija stilska razdoblja i pokrete u umjetnosti, umjetničke fenomene, umjetnike i umjetnine tijekom ljudske povijesti.	Grčka umjetnost: kronologija- razdoblja; pojava i osnovna obilježja urbanizma, arhitektonskih redova/stilova, monumentalne skulpture, slikarstva (osnovne tehnike, pojmovi, majstori- kipari i njihove škole, naručitelji- povijesni kontekst). Rimska umjetnost: kronologija- razdoblja; odnos prema grčkoj umjetnosti („kontinuitet“ ili „inovacija“); novi elementi arhitekture i arhitektonske forme; „slika“, skulptura kao medij osobne i državne propagande; slikarstvo; (osnovne tehnike, pojmovi, majstori i naručitelji- povijesni kontekst).		Kontinuirana provjera znanja: kolokviji
Razlikovati povijesni, gospodarski, religijski, kulturni, itd. kontekst u kojem pojedine umjetnine nastaju.	Umjetnost srednjeg vijeka: - umjetnost kasne antike – vrijeme promjena - rani srednji vijek na europskom prostoru - umjetnost romanike - umjetnost gotike Umjetnost ranog novog vijeka: - rana, visoka i kasna renesansa te manirizam u Italiji - umjetničke inovacije u sjevernoj Europi 15. stoljeća, visoka renesansa u sjevernoj Europi - barok u Italiji, Španjolskoj, Nizozemskoj, Francuskoj i Engleskoj - rokoko - umjetnost u doba prosvjetiteljstva (1750. – 1789.) Umjetnost moderne i suvremene umjetnosti - počeci modernizma - visoki modernizam - suvremena umjetnost - aktualne umjetničke prakse		Kontinuirana provjera znanja: kolokviji
Pripremiti izlaganje te izraditi pp prezentaciju seminarskog rada.	Studenti će samostalno istraživati pojedine teme obuhvaćene nastavnim gradivom	Individualizirani rad : seminari	Seminarski rad

SVEUČILIŠTE U RIJECI

Filozofski fakultet u Rijeci

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

tel. (051) 265-600 (051) 265-602 faks. (051) 216-099
e-adresa: dekanat@ffri.hr
mrežne stranice: http://www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	KRŠĆANSKA IKONOGRAFIJA		
Studij	POVIJEST UMJETNOSTI		
Semestar	III. (PDS) ZIMSKI		
Akadska godina	2018./2019.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	45 (30+0+15)		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	PONEDJELJAK, 10:15-13:00, 206		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	da		
Nositelj kolegija	MARINA VICELJA-MATIJAŠIĆ		
	Kabinet	461	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	PONEDJELJAK, 13:00-15:00		
	Telefon	265603	
	e-mail	mvicelja@ffri.hr	
Suradnik na kolegiju	BARBARA ŠPANJOL-PANDELO		
	Kabinet	466	
	Vrijeme za konzultacije	ČETVRTAK, 11:00-12.45	
	Telefon	265 741	
	e-mail	bspanjol@uniri.hr	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Uvodna razmatranja Određivanje vremenskog i prostornog okvira – kršćanska umjetnost srednjovjekovne Europe Usvajanje terminologije, prvenstveno definicije «slike» u ikonografskom značenju, odnosa pojmova znak-simbol kroz povijesna razdoblja, te osnovnih elemenata ikonografske analize. Ikonografske metode – grafički simboli, simbolične scene, reduktivna i narativna metoda, metoda simulacije Ikonografska topografija Ishodišta i utjecaji određenog ikonografskog sadržaja Različiti faktori koji sudjeluju u formiranju «slike» u kršćanskoj umjetnosti srednjeg vijeka (liturgija, propovijedi, svakodnevni život, srednjovjekovni teatar, misticizam, relikvije, zakon forme, zakon kadra) Nastanak ranokršćanske ikonografije Simbolika u srednjem vijeku Kristološki ciklus a. Krist – od ikone do devocionalnih prikaza b. ciklus djetinjstva, javnog života, muke c. eshatološke teme Mariološki ciklus a. razni tipovi u prikazu Bogorodice b. promjene u kultu, devociji i slici Osnove hagiografije – izabrana svetačka ikonografija			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Objasniti terminologiju i osnovne pojmove vezane uz ikonografiju kršćanske umjetnosti, kao i primjeniti metodu ikonografske analize i prepoznati sadržaj kršćanske mitologije u umjetničkim djelima srednjeg vijeka u Europi. Objasniti nastanak i razvoj određenih ikonografskih sadržaja i normi od kasne antike do kasnog srednjeg vijeka. Povezati tekstualne predloške s vizualnim reprezentacijama. Moći će iznijeti vrijednosne sudove i sudjelovati u diskusijama te izraditi komparativnu analizu spomenika.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x		x	x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
x			
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	0	0
Kontinuirana provjera znanja 1	1	30
Kontinuirana provjera znanja 2	1	30
ZAVRŠNI ISPIT	1	40
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

1. *Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*. Zagreb, 1996. (odabrana poglavlja)
2. Van Straten R., *Uvod u ikonografiju*. Zagreb, 2001.
3. Panofsky, E. *Ikonografija i ikonologija – uvod u proučavanje renesansne umjetnosti (uvodno poglavlje iz knjige Studies in Iconology)*, u: *Život umjetnosti* 17, 1972, str. 67-79

IZBORNA LITERATURA

1. *Biblija*. (Novi Zavjet)
2. *Biblijski leksikon*. Zagreb 1988.
3. *The Routledge Companion to Medieval Iconography*, Routledge, 2017.
4. Hall J., *Rječnik tema i simbola u umjetnosti*. Zagreb 1991.
5. Reau L., *Iconographie de l'art chretien*. Paris 1955-1964.
6. Grillmeier A., *Christ in Christian Tradition. From the Apostolic Age to Chalcedon*. New York, 1965.
7. Drewer L., *Recent Approaches to Early Christian and Byzantine Iconography*. Studies in Iconography 17, Princeton 1996.
8. Camille M., *The Gothic Idol. Ideology and Image Making in Medieval Art*. New York, 1989.
9. Male E., *The Gothic Image. Religious Art in France in the XIII Century*. New York, 1958.
10. Grabar A., *Christian Iconography: A Study of Its Origins*. Princeton, 1968.
11. Van Straten R., *Iconography, Indexing, Iconoclass*. Leiden, 1994.
12. *Zlatna legenda*, Demetra, Zagreb, 2015.
13. Andaloro M., *Arte e iconografia a Roma*. Milano, 2001.
14. Spineto N., *I simboli nella storia dell'uomo*. Milano, 2002.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Pohađanje je nastave obavezno; na nastavi se od studenata očekuje aktivno sudjelovanje; za nastavnu jedinicu postoje pripreme; aktivnost se na nastavi evaluira	
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA	
Studenti su informirani putem izvedbenog programa na početku akademske godine; kontinuirano preko portala Merlin, na koji su postavljeni svi materijali za nastavu te sva potrebna literatura u pdf formatu; studenti se po potrebi informiraju putem zajedničke e-adrese.	
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA	
Kontakt s predmetnim nastavnikom omogućen je mailom ili putem konzultacija koje se redovito održavaju svaki tjedan prema navedenom rasporedu.	
NAČIN POLAGANJA ISPITA	
Ispit se polaže pismeno i usmeno.	
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE	
Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!	
ISPITNI ROKOVI	
Zimski	3.2.; 24.2.
Proljećni izvanredni	14.4.
Ljetni	-
Jesenski izvanredni	-
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
14.10.2019.	Predstavljanje programa Podjela zadataka Uvodno predavanje; Određivanje prostornog i vremenskog okvira – europska umjetnost srednjeg vijeka od kasne antike do 17. stoljeća Ikonografske analize – povijesni razvoj; razvoj ikonografije kao discipline, najznačajnije škole i predstavnici; Usvajanje osnovnih pojmova i terminologije; Definicije «slike» u ikonografskom značenju, Ikonografska deskripcija i analiza prema Panofskom
21.10.2019.	Nastanak i razvoj ranokršćanske ikonografije; Različiti faktori koji su utjecali na formiranje slike u srednjovjekovnoj umjetnosti
28.10.2019.	Ikonografske metode; Ikonografska topografija
04.11.2019.	Simbolika u srednjem vijeku I
11.11.2019.	Simbolika u srednjem vijeku II
18.11.2019.	Krist – od ikone do devocionalnih prikaza
25.11.2019.	Kristološki ciklus – uvod i I. dio
02.12.2019.	Kristološki ciklus II. dio
09.12.2019.	Marija – promjene u kultu, devociji i slici
16.12.2019.	Mariološki ciklus
13.01.2019.	Eshatološke teme
20.01.2019.	Uvod u hagiografiju – izabrana svetačka ikonografija
27.01.2019.	Post-Tridentska ikonografija

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE	METODE VREDNOVANJA

		(metode poučavanja i učenja)	
Objasniti terminologiju i osnovne pojmove vezane uz ikonografiju kršćanske umjetnosti	Određivanje vremenskog i prostornog okvira – kršćanska umjetnost srednjovjekovne Europe	- predavanje (frontalni rad)	Diskusija Analiza Završni rad-pismeni
Primjeniti metodu ikonografske analize i prepoznati sadržaj kršćanske mitologije u umjetničkim djelima srednjeg vijeka u Europi	Usvajanje terminologije, prvenstveno definicije «slike» u ikonografskom značenju, odnosa pojmova znak-simbol kroz povijesna razdoblja, te osnovnih elemenata ikonografske analize.	- predavanje (frontalni rad) - individualan rad (analiza i interpretacija pročitane literature)	Diskusija Analiza
Objasniti nastanak i razvoj određenih ikonografskih sadržaja i normi od kasne antike do kasnog srednjeg vijeka.	Ikonografske metode – grafički simboli, simbolične scene, reduktivna i narativna metoda, metoda simulacije	- predavanje (frontalni rad)	Završni rad - usmeni
Povezati tekstualne predloške s vizualnim reprezentacijama.	Ikonografska topografija ishodišta i utjecaji određenog ikonografskog sadržaja	- predavanje (frontalni rad)	Završni rad - usmeni
Moći će iznijeti vrijednosne sudove i sudjelovati u diskusijama	Različiti faktori koji sudjeluju u formiranju «slike» u kršćanskoj umjetnosti srednjeg vijeka (liturgija, propovijedi, svakodnevni život, srednjovjekovni teatar, misticizam, relikvije, zakon forme, zakon kadra).	- individualan rad (analiza i interpretacija pročitane literature)	Diskusija Analiza
Izraditi komparativnu analizu spomenika.	Nastanak ranokršćanske ikonografije. Simbolika u srednjem vijeku. Kristološki ciklus a. Krist – od ikone do devocionalnih prikaza b. ciklus djetinjstva, javnog života, muke c. eshatološke teme Mariološki ciklus a. razni tipovi u prikazu Bogorodice b. promjene u kultu, devociji i slici Osnove hagiografije – izabrana svetačka ikonografija	- analiza zadanih primjera opažanjem, primjenom prethodno usvojenog gradiva i adekvatnih povijesnoumjetničkih metoda (komparacije, kategorizacije) te donošenje zaključaka (vježbe - grupni rad)	Diskusija Analiza Kontinuirana provjera znanja (testovi)

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Umjetnost romanike		
Studij	Preddiplomski studij povijesti umjetnosti		
Semestar	3.		
Akadska godina	2019-2020.		
Broj ECTS-a	5		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	45+0+30		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Ponedjeljkom 16.15-19.00 u D206 i četvrtkom 12.15-15.00 u D207		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Danko Dujmović		
	Kabinet	464	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljkom 13.30-14.15, četvrtkom 11.00-12.15		
	Telefon	265-740	
	e-mail	ddujmovic@ffri.hr	
Suradnik na kolegiju	/		
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Pregled povijesti umjetnosti u Europi i Hrvatskoj u razdoblju romanike (11-13.st.). Usvajanje osnovnih stilskih i ikonografskih karakteristika perioda te isticanje ishodišta i utjecaja formiranja stilskih i regionalnih grupa u određenom povijesnom okviru. Prepoznavanje spomenika i spomeničkih cjelina te analiza istih i razumijevanje nastanka, kontinuiteta i promjena u likovnom jeziku. Pregled u svim likovnim medijima.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Student će s razumijevanjem objasniti povijesne uvjete u Europi i Hrvatskoj u periodu od 11. do 13. stoljeća koji su izravnoj vezi s nastankom i razvojem umjetnosti toga razdoblja. Moći će prepoznati i vrednovati najznačajnije spomenike tog razdoblja. Moći će prepoznati osnovne stilske karakteristike te samostalno analizirati i tumačiti temeljne sadržaje, ikonografske teme te norme i načine prikazivanja u svim medijima. Moći će donositi vlastiti vrijednosni sud te okvirno datirati spomenike iz toga razdoblja.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x		
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
x			
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	2,5		
Kontinuirana provjera znanja 1	1		
Kontinuirana provjera znanja 2			
ZAVRŠNI ISPIT	1,5	od najmanje 30%do najviše 50%	
UKUPNO	5	100	
Opće napomene: <u>Varijanta 1 bez završnog ispita</u> Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i			

vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

- Romanesque: Architecture, Sculpture, Painting. Köln, 1997. (odabrana poglavlja)
- Conant K. J., Carolingian and Romanesque Architecture 800-1200, Yale University Press 1993. (str. 107-467.)
- X. Barral I Altet: Protiv romanike? Esej o pronađenoj prošlosti, Zagreb, 2009. (str.7.-86.)
- 1000 godina hrvatskog kiparstva, Zagreb, 1997. (poglavlje o romaničkoj skulpturi)
- Fisković I., Romaničko slikarstvo u Hrvatskoj. Zagreb 1987.
- Goss V., Četiri stoljeća zapadne umjetnosti – pogled s jugoistoka, Zagreb, 2008. (str.159.-221.)
- Zbirka članaka o umjetnosti romaničkog razdoblja na području Hrvatske (zbirka će biti dostupna studentima na prvom predavanju u semestru)

IZBORNA LITERATURA

- 1. A. Petzold, Romanesque Art, H.N. Abrams, New York, 1995.
- Fučić, B. Istarske freske, Zagreb, 1963.
- D. Demonja, Romaničke crkve u Istri, Vedis, Zagreb, 2007.
- R. Bužančić, Majstor Radovan, Ministarstvo kulture RH, Zagreb, 2011.
- A. Deanović, Ž. Čorak, Zagrebačka katedrala. Zagreb, 1988.
- V. Jukić, Otkrivena ravnica, Zagreb, 2011.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Redovito pohađanje i aktivno sudjelovanje na predavanjima, seminarima i terenskoj nastavi je obavezno.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Izravan kontakt s nastavnikom tijekom predavanja te komunikacija e-poštom.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

e-adresa ddujmovic@ffri.hr, konzultacije u navedenom terminu

NAČIN POLAGANJA ISPITA

pismeni

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	03.02., 24.02.
Proljetni izvanredni	14.04.
Ljetni	-
Jesenski izvanredni	01.09., 08.09.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
10.10.	Uvod u kolegij; Povijesni uvod u razdoblje
14.10.	Počeci romanike
17.10.	Umjetnost romanike na području Burgundije
21.10.	Umjetnost romanike na području Lombardije
24.10.	Umjetnost romanike na području Italije 1
28.10.	Umjetnost romanike na području Italije 2
04.11.	Umjetnost romanike na području istočnog Jadrana 1
07.11.	Umjetnost romanike na području istočnog Jadrana 2
08.11.	Terenska nastava
11.11.	Umjetnost romanike na području istočnog Jadrana 3
14.11.	Umjetnost romanike na području Njemačke
18.11.	Umjetnost romanike na području središnje Europe
21.11.	Umjetnost romanike na području kontinentalne Hrvatske 1
25.11.	Umjetnost romanike na području kontinentalne Hrvatske 2
02.12.	Umjetnost romanike na području Francuske
05.12.	Kolokvij 1
09.12.	Umjetnost romanike na području Francuske
16.12.	Umjetnost romanike na perifernom području Europe (Irska, Velika Britanija, Skandinavija, Španjolska i Portugal)
13.01.	Svjatovna arhitektura u srednjem vijeku
16.01.	Srednjovjekovna umjetnička zbivanja na prostoru Bizanta i Srbije
20.01.	Priprema za kolokvij
23.01.	Kolokvij 2
27.01.	Zaključno predavanje

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Student će s razumijevanjem objasniti povijesne uvjete u Europi i Hrvatskoj u periodu od 11. do 13. stoljeća koji su izravnoj vezi s	Pregled povijesti umjetnosti u Europi i Hrvatskoj u razdoblju romanike (11-13.st.).	Frontalni rad, diskusija	Pismena provjera znanja

nastankom i razvojem umjetnosti toga razdoblja.			
Moći će prepoznati osnovne stilske karakteristike te samostalno analizirati i tumačiti temeljne sadržaje, ikonografske teme te norme i načine prikazivanja u svim medijima.	Usvajanje osnovnih stilskih i ikonografskih karakteristika perioda te isticanje ishodišta i utjecaja formiranja stilskih i regionalnih grupa u određenom povijesnom okviru.	Diskusija, usmena analiza, usporedba primjera	Usmena provjera znanja tijekom nastave
Moći će prepoznati i vrednovati najznačajnije spomenike tog razdoblja. Moći će donositi vlastiti vrijednosni sud te okvirno datirati spomenike iz toga razdoblja.	Prepoznavanje spomenika i spomeničkih cjelina te analiza istih i razumijevanje nastanka, kontinuiteta i promjena u likovnom jeziku.	Diskusija, usmena i pismena interpretacija primjera	Pismena i usmena provjera znanja

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Umjetnost gotike		
Studij	Preddiplomski studij povijesti umjetnosti		
Semestar	III.		
Akadska godina	2019/2020.		
Broj ECTS-a	5		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	45+30+0		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Utorkom, P 10:15-13:00; S 18:15-20, 206		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Barbara Španjol Pandelo		
	Kabinet	466	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Dogovor putem elektroničke pošte.		
	Telefon	265 741	
	e-mail	bspanjol@uniri.hr	
Suradnik na kolegiju	/		
	Kabinet	/	
	Vrijeme za konzultacije	/	
	Telefon	/	
	e-mail	/	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Povijesni okvir razvoja umjetnosti gotike u Europi. Definicija stila i osnovnih razvojnih smjernica. Regionalna obilježja i posebnosti na europskom prostoru. Arhitektura gotike u Francuskoj – nastanak, definicija osnovnih graditeljskih značajki, terminologija, razvojne faze (rana, zrela i kasna gotika). Gotička arhitektura u Njemačkoj. Gotička arhitektura u Engleskoj. Gotička arhitektura u Italiji (regionalne varijante). Skulptura gotičkog razdoblja u Francuskoj i Italiji (glavna stiliska obilježja, radionice, majstori). Slikarstvo gotike u Italiji. Gotička umjetnost u Hrvatskoj.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Očekuje se da student nakon položenog ispita može:			
<ul style="list-style-type: none"> - interpretirati povijesne uvjete u Europi i Hrvatskoj u razdoblju kasnog srednjeg vijeka - izdvojiti osnovna obilježja umjetnosti nastale u razdoblju kasnog srednjeg vijeka u Europi i Hrvatskoj - razlikovati temeljne metodologije i terminologije povijesti umjetnosti kako bi mogao prepoznati osnovne stilske karakteristike umjetnosti gotike - usporediti pojmove, vrijednosti i suprotstavljena stajališta te razlikovati ograničenja i pristranosti povijesnih podataka i izvora - donositi vrijednose sudove - interpretirati (opisati i analizirati) umjetnička djela - samostalno istraživati, pripremiti i usmeno izložiti prezentaciju			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X		X
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
X			
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	2,5	0	
Aktivnost u nastavi	0,25	5	
Seminarski rad	0,25	10	
Kontinuirana provjera znanja (2 kolokvija)	0,5	50 (25+25)	
Terenska nastava	0,5	5	
ZAVRŠNI ISPIT	1	30	

UKUPNO		100
<p>Opće napomene: <u>Varijanta 1 bez završnog ispita</u> Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.</p> <p><u>Varijanta 2 sa završnim ispitom</u> Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova. - Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova. <p>Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:</p>		
OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI	
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova	
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova	
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova	
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova	
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova	
IV. LITERATURA		
OBVEZNA LITERATURA		
<ul style="list-style-type: none"> • The Art of Gothic, ed. R. Toman, Könemann, Köln, 2004. (7-153; 188-189; 242-265; 386-419; 440-452) • Jansonova povijest umjetnosti. Zapadna tradicija (prema sedmom američkom izdanju), Stanek, 2013. (385-501) • Fisković I. Gotika u: Enciklopedija Hrvatske Umjetnosti 1, Leksikografski zavod Hrvatske, Zagreb, 1995, str. 291-307. <p>Reader (izbor iz tekstova diskutiranih na seminarima)</p>		
IZBORNA LITERATURA		
<ul style="list-style-type: none"> • Germ, T., Gotska arhitektura in kiparstvo. Evropska umetnost poznega srednjega veka I., Ljubljana, 2009. • Germ, T., Evropska umetnost poznega srednjega veka 2, Ljubljana, 2009. • Rossi, G., Romanesque and Gothic, London, 2008. • White, J. Art and Architecture in Italy 1250-1400, Yale University Press, 1993. • Camille, M. Gothic Art. Glorious Visions, Prentice Hall College Press, 2003. • Brandenburg, E. Katedrala, Zagreb, 1998. • Branner, R. Gothic Architecture, New York, 1992. • Coldstream N. Medieval Architecture, Oxford University Press, 2002. • Early Italian Painting and Works of Art 1300 – 1450. London, 1983. • Fitchen, J. The Construction of Gothic Cathedrals: A Study of Medieval Vault Erection, 1997. • Jansen H. High Gothic, Princeton, 1984. • Katedrala. Mjera i svjetlost (ur. Pelc, M) Zagreb, 2003. • Le Goff, J. Civilizacija srednjovjekovnog zapada, Zagreb, 1998. • Grodecki, A. Architettura gotica, Milano, 1988. • Minne-Seve, V. Romanesque and Gothic France: architecture and sculpture, New York, 2000. • Müller, W. – Vogel, G. Atlas arhitekture I-II, Zagreb, 2000. • Mumford, L. Grad u historiji, Beograd, 1986. • La pittura in Italia. Il Duecento e il Trecento, Milano, 1986. • Pope-Hennessy, J. Italian Gothic Sculpture, London, 1996. • Sekules V. Medieval art, Oxford University Press, 2001. • Il Trecento Adriatico: Paolo Veneziano e la pittura tra Oriente e Occidente, Milano 2002. • Williamson, P. Gothic Sculpture 1140-1300, Yale, 1995. • Wilson, C. The Gothic Cathedral: The Architecture of the Great Church, New York, 1990. • Zeri, F – Gardner, E. Italian Painting. North Italian Schools, New York, 1986. • Deanović, A. Kapela Sv. Stjepana u Zagrebu, Zagreb, 1995. • Deanović, A. – Čorak, Ž. Zagrebačka katedrala, Zagreb, 1988. • Ekl, V. Gotičko kiparstvo u Istri, Zagreb, 1982. • Fisković, C. Zadarski sredovječni majstori, Split, 1959. • Fučić, B. Istarske freske, Zagreb, 1963. 		

- Fučić, B. Vincent iz Kastva, Zagreb, 1992.
- Fučić, B. Majstor iz Konstanca, Brseč-Zagreb, 2000.
- Hilje, E. Gotičko slikarstvo u Zadru, Zagreb, 1999.
- Hrvatska i Europa, Kultura, znanost i umjetnost, Sv. II.-Srednji vijek i renesansa (XIII.-XVI. st.), Zagreb, 2000.
- Paolo Veneziano, stoljeće gotike na Jadranu, Zagreb, 2004.
- Petricioli, I. Obrada drveta u Zadru u doba gotike, Zagreb, 1972.
- Petricioli, I. Škrinja sv. Šimuna u Zadru, 1983.
- Prijatelj, K. Dalmatinsko slikarstvo 15. i 16. st., Zagreb, 1983.
- Tisuću godina hrvatskog kiparstva, Zagreb, 1997.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su obvezni redovito prisustvovati nastavi (predavanjima i seminarima). Obvezni su pročitati zadane nastavne materijale (tekstove), pripremiti se za nastavu i sudjelovati u raspravama. Obvezni su pripremiti prezentaciju na zadanu temu (kataloška jedinica). Obvezno je sudjelovanje na terenskoj nastavi koja se dogovara početkom semestra, a u slučaju opravdane spriječenosti i nemogućnosti sudjelovanja studentima se određuje zamjenska obaveza (individualni posjet ustanovi, pisanje prikaza).

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Studenti su informirani putem izvedbenog programa na početku akademske godine; kontinuirano preko portala Merlin, na koji su postavljeni svi materijali za nastavu te sva potrebna literatura; studenti se po potrebi informiraju putem zajedničke e-adrese.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Kontakt s nastavnikom omogućen je e-poštom putem koje mogu dogovoriti vrijeme konzultacija.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Ispit se polaže pisano i usmeno.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	10.2.; 24.2
Proljetni izvanredni	16.4.
Ljetni	/
Jesenski izvanredni	2.9; 9.9.

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME (predavanja)
15.10.	Uvod – ciljevi i zadaci kolegija Gotika kao stil. Uvjeti razvoja: društvene promjene, uloga gradova, propovjedničkih redova, sveučilišta i skolastike.
22.10.	Arhitektura u Francuskoj: St. Denis i opat Suger (1140.-1150.) - rana gotika Ile-de-France. Osnovna obilježja, glavni spomenici.
29.10.	Klasična i rayonnant gotika (1200.-1250.) – katedrale sjevera i širenje gotike u Francuskoj. Dominacija Pariza – Luj IX. i formiranje umjetnosti dvora.
5.11.	Kiparstvo u Francuskoj: 1140.-1250. od kipova „stupova“ do idealiziranih portreta. Novi zadaci i nove vrste kiparskog oblikovanja.
12.11.	Kiparstvo u Francuskoj nakon 1250.
19.11.	Arhitektura u Italiji: otpori prihvaćanja francuske gotike i nova tipološka rješenja; Siena, Orvieto, Milano. Arhitektura cistercita i propovjedničkih redova. Novi liturgijski zahtjevi – utjecaji i odrazi propovjedničkih redova.
26.11.	KOLOKVIJ 1 Kiparstvo u Italiji: od 1250.-1300.: Nicola Pisano, Arnolfo di Cambio, Giovanni Pisano
3.12.	Kiparstvo u Italiji: od 1300.-1350.: Tino da Camaiano, Lorenzo Maitani, Andrea Pisano, Nino Pisano
10.12.	Slikarstvo u Italiji: slikarske škole Siene (Duccio, Simone Martini, Ambrogio i Pietro Lorenzetti), Firence (Cimabue) i Venecije (Paolo Veneziano, Lorenzo Veneziano).

17.12.	Giotto di Bondone
7.1.	Arhitektura u Engleskoj: periodizacija, osnovna obilježja i glavni spomenici.
14.1.	Arhitektura srednje Europe (Njemačka, Austrija, Češka).
21.1.	KOLOKVIJ 2 Hrvatska. Povijesni kontekst. Arhitektura gotike Dalmacije, Istre i sjeverne Hrvatske.
28.1.	Hrvatska. Slikarstvo i kiparstvo
DATUM	NAZIV TEME (seminari)
15.10.	Uvod – ciljevi i zadaci, podjela zadataka
22.10.	Analize umjetničkih djela
29.10.	Analize umjetničkih djela
5.11.	Pavao iz Sulmone
12.11.	Menegelo Ivanov de Canali
19.11.	Bonino iz Milana
26.11.	Blaž Jurjev
3.12.	Matej Moronzon
10.12.	Ivan Petrov iz Milana
17.12.	Dujam Vučković
7.1.	Vincent iz Kastva
14.1.	Prezentacije seminarskih radova
21.1.	Prezentacije seminarskih radova
28.1.	Prezentacije seminarskih radova

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Interpretirati povijesne uvjete u Europi i Hrvatskoj u razdoblju kasnog srednjeg vijeka	Svi sadržaji navedeni u odlomku <i>sadržaji kolegija</i> .	Predavanje Diskusija Frontalni rad, grupni rad, individualni rad (Merlin-sustav za udaljeno učenje) Video materijal Rad na tekstu	Pisana i usmena provjera znanja
Izdvojiti osnovna obilježja umjetnosti nastale u razdoblju kasnog srednjeg vijeka u Europi i Hrvatskoj		Predavanje Frontalni rad, grupni rad, individualni rad (Merlin-sustav za udaljeno učenje) Video materijal	Pisana i usmena provjera znanja
Razlikovati temeljne metodologije i terminologije povijesti umjetnosti kako bi mogao prepoznati osnovne stilske karakteristike umjetnosti gotike		Predavanje Frontalni rad, grupni rad, individualni rad (Merlin-sustav za udaljeno učenje) Terenski rad	Pisana i usmena provjera znanja Analiza teksta
Usporediti pojmove, vrijednosti i suprotstavljena stajališta te razlikovati ograničenja i pristranosti povijesnih podataka i izvora		Predavanje Diskusija Frontalni rad, grupni rad, individualni rad	Pisana i usmena provjera znanja Kontinuirano praćenje studenta/ice na nastavi.
Donositi vrijednose sudove		Diskusija Grupni rad	Izrada seminarskog rada Analiza teksta.

Interpretirati (opisati i analizirati) umjetnička djela		Diskusija Grupni rad Rad u paru	Pisana provjera znanja
Samostalno istraživati, pripremiti i usmeno izložiti prezentaciju.		Rad s mentorom, diskusija	Izrada seminarskog rada, prezentacija seminarskog rada

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Liturgika i povijest umjetnosti
Studij	Preddiplomski studij povijesti umjetnosti
Semestar	III. i V.
Akadska godina	2019./2020.
Broj ECTS-a	3
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+0+30
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	četvrtkom od 9:15-12:00
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Damir Tulić
Kabinet	462
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	srijedom i četvrtkom od 12:15 do 13:00
Telefon	
e-mail	dtulic@ffri.hr
Suradnik na kolegiju	-
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
Kolegij će ponuditi pregled razvoja katoličke liturgije gledan kroz prizmu povijesti umjetnosti. Teme: Uvod u liturgiku; Povijesni razvoj katoličke liturgije; Liturgijske knjige i jezici (razvoj knjiške umjetnosti od minijatura do grafika); Liturgijsko pjesništvo i pjevanje (gradnja orgulja); Razvoj sakralnog prostora kroz povijest; Crkveni namještaj (oltar, tabernakul, propovjedaonica, ispovjedaonica, krstionica, orgulje, zvona, sjedala za biskupa te kler i vjernike, kipovi, slike, relikvije); Liturgijsko posuđe (kalež, patena, ciborij, pokaznica, posudice za sveto ulje, posudice za vino i vodu, kadionica i lađica); Liturgijsko ruho (postanak i razvoj liturgijskog ruha, simbolika te boje: amikt, fanon, alba, cingulum, kazula, dalmatika, pluvijal, manipul, stola, tkanine u opremi sakralnog prostora); Insignije (mitra, pastoral, prsten, kalota, tiara, palij, biskupske papuče i rukavice, pektoral, Cappa magna, moceta); Liturgijski simboli (svjetlo, tamjan, voda, ulje, sol, pepeo); Liturgijska godina (razvoj i kalendar, red i vrste blagdana); Božićni ciklus (povijesni razvitak i bogoslužje u Došašću, Božiću, Bogojavljenju i Svijećnici); Uskrsni ciklus (povijesni razvitak i bogoslužje u Korizmi, Velikom tjednu te Uskrsu i narednim blagdanima); Sveta Misa (oblik i povijesni razvoj); Sakramenti (oblik i povijesni razvoj); Blagoslovine; Pobožnosti i običaji (Četrdesetosatno klanjanje, križni put, krunica, ophodi)	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
Očekuje se da nakon izvršenih obaveza u predmetu studenti mogu: -prepoznati i komparirati simboliku crkvenih obreda i pobožnosti s posebnim naglaskom na posttridentsku liturgiju u 17. i 18. stoljeću -nabrojati i objasniti umjetničke predmete koji se koriste ili su se nekada koristili u bogoslužju -razlikovati i usporediti stilske promjene sakralnih prostora i umjetničkih predmeta	

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X		
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
X			
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1.5	-	
Seminarski rad	0.5	40	
ZAVRŠNI ISPIT	1	60	
UKUPNO	3	100	
Opće napomene:			
<u>Kontinuirana provjera znanja – SEMINARSKI RAD I DISKUSIJA</u>			
<u>Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave</u>			
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:			
OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
Dragutin Kniewald, Liturgika, Zagreb, 1937. (odabrana poglavlja) Adolf Adam, Uvod u katoličku liturgiju, Zadar, 1993. (odabrana poglavlja) Liturgijski pojmovi iz Leksikona ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva (ur. Anđelko Badurina), Zagreb, 1990. (odabrani)			
IZBORNA LITERATURA			
Anđelko Badurina, Bernardin Škunca, Florijan Škunca, Sakralni prostor tijekom povijesti i danas, Zagreb, 1987 Šaško Ivan, Per signa sensibilia : liturgijski simbolički govor, Zagreb 2004.			
V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU			
POHAĐANJE NASTAVE			
Obavezno. Student je dužan pohađati nastavu (predavanja i seminare) 70% odnosno 50% ako mu se kolegij preklapa s obaveznim kolegijem drugog smjera. Ne ispunjavanje ovog uvijeta onemogućuje pristupanje završnom ispitu.			
NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA			
Putem zajedničkog e-maila, preko demonstratora.			
KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA			
Osobno na nastavi i konzultacijama, elektronskom poštom.			
NAČIN POLAGANJA ISPITA			
Pismeni ispit			
OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE			
Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom			

krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	6.2.2020. u 207 u 10h i 27.2.2020. u 207 u 10h
Proljećni izvanredni	16.4. u 207 u 10h
Ljetni	
Jesenski izvanredni	2.9.2020. u 207 u 10h i 9.9.2020. u 207 u 10h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
10.10.2019.	Uvod u katoličku liturgiju – povijesno-umjetnički aspekt
17.10.2019.	Kraći povijesni razvoj katoličke liturgije od ranokršćanskih oratorija do Drugog vatikanskog koncil
24.10.2019.	Razvoj liturgijskih knjiga i jezika - minijature i grafike
31.10.2019.	Liturgijsko pjesništvo i pjevanje (gradnja orgulja)
7.11.2019.	Razvoj sakralnog prostora kroz povijest
14.11.2019.	Crkveni namještaj – razvoj i stilske promjene
21.11.2019.	Liturgijsko posuđe – razvoj i stilske promjene
28.11.2019.	Liturgijsko ruho – razvoj i stilske promjene
5.12.2019.	Insignije
12.12.2019.	Liturgijski simboli
19.12.2019.	Sveta Misa – oblik i povijesni razvoj
9.1.2020.	Liturgijska godina (razvoj i kalendar, red i vrste blagdana) Božićni ciklus (povijesni razvitak i bogoslužje u Došašću, Božiću, Bogojavljenju i Svijećnici) Uskrsni ciklus (povijesni razvitak i bogoslužje u Korizmi, Velikom tjednu te Uskrsu i narednim blagdanima)
16.1.2020.	Sakramenti (oblik i povijesni razvoj)
23.1.2020.	Pobožnosti i običaji

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Prepoznavati i komparirati simboliku crkvenih obreda i pobožnosti s posebnim naglaskom na posttridentsku liturgiju u 17. i 18. stoljeću	Sveta Misa – oblik i povijesni razvoj Liturgijska godina (razvoj i kalendar, red i vrste blagdana) Božićni ciklus (povijesni razvitak i bogoslužje u Došašću, Božiću, Bogojavljenju i Svijećnici) Uskrsni ciklus (povijesni razvitak i bogoslužje u	Frontalni rad Individualni rad Rasprava	Kontinuirana provjera znanja: kolokvij, diskusija, pismeni ispit Prezentacija

	Korizmi, Velikom tjednu te Uskrsu i narednim blagdanima) Sakramenti (oblik i povijesni razvoj) Pobožnosti i običaji		
nabrojati i objasniti umjetničke predmete koji se koriste ili su se nekada koristili u bogoslužju	Crkveni namještaj (oltar, tabernakul, propovjedaonica, ispovjedaonica, krstionica, orgulje, zvona, sjedala za biskupa te kler i vjernike, kipovi, slike, relikvije) Liturgijsko posuđe (kalež, patena, ciborij, pokaznica, posudice za sveto ulje, posudice za vino i vodu, kadionica i lađica) Liturgijsko ruho (postanak i razvoj liturgijskog ruha, simbolika te boje: amikt, fanon, alba, cingulum, kazula, dalmatika, pluvijal, manipul, stola, tkanine u opremi sakralnog prostora) Insignije (mitra, pastoral, prsten, kalota, tiara, palij, biskupske papuče i rukavice, pektoral, Cappa magna, moceta)	Frontalni rad Individualni rad Rasprava	Kontinuirana provjera znanja: kolokvij, diskusija, pismeni ispit Prezentacija
razlikovati i usporediti stilske promjene sakralnih prostora i umjetničkih predmeta	Razvoj sakralnog prostora kroz povijest Liturgijske odredbe Tridentskog koncila i II. Vatikanskog koncila	Frontalni rad Individualni rad Rasprava	Kontinuirana provjera znanja: kolokvij, diskusija, pismeni ispit Prezentacija

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Razvoj crkvenog svetišta od 400. do 1400.		
Studij	Preddiplomski studij povijesti umjetnosti		
Semestar	zimski		
Akadska godina	2019/2020		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	45 (15+0+30)		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Petak, 9:15 – 12:00, 205		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	ne		
Nositelj kolegija	Dr. sc. Marina Vicelja – Matijašić, red. prof.		
	Kabinet	F -. 461	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljak, 13:00-15:00 i prema dogovoru		
	Telefon		
	e-mail	mvicelja@ffri.hr	
Suradnik na kolegiju	Dr. sc. Nikolina Belošević, asistent		
	Kabinet	F - 464	
	Vrijeme za konzultacije	Petak, 12:30 – 14:30 (kabinet 464) i prema dogovoru	
	Telefon	265 740	
	e-mail	nikolina.belosevic@uniri.hr , nikolina.belosevic@gmail.com	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
<ul style="list-style-type: none"> - Pregled razvoja svetišta od ranog kršćanstva do kasnog srednjeg vijeka – terminologija, povijesni izvori - Pregled razvoja liturgijskog namještaja (oltar, ambon/proповједаonica, oltarna ograda, subselij) - Promjene u dispoziciji crkvenoga prostora kroz nekoliko stoljeća – povezanost s povijesnim i liturgijskim promjenama – svetište, kor, kriptu - Ikonografska topografija vezana za prostor svetišta - Dekorativni program - skulptura, slikarstvo, obrt - Regionalne europske posebnosti - Lokalni primjeri - analiza i interpretacija – terenska nastava			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
<ul style="list-style-type: none"> - usvojiti i koristiti stručnu terminologiju, prepoznati i imenovati dijelove prostora svetišta, liturgijskoga namještaja i opreme - objasniti crkveno-politički kontekst vremena i navesti ključne promjene koje su utjecale na oblikovanje svetišta na Istoku i Zapadu te prepoznati njihove odjeke na nacionalnim primjerima - prepoznati i razlikovati tipične i atipične forme svetišta i dijelova liturgijskoga namještaja u razmatranom vremenskom okviru - primijeniti osnovne povijesnoumjetničke metode na individualnim primjerima i slijedom dobivenih rezultata donesti zaključak o okvirnoj dataciji i mogućoj ubikaciji spomenika provesti formalnu analizu nepoznatog djela i slijedom toga ga smjestiti u okvir povijesnog razvoja - provesti ikonografsku interpretaciju prikaza na liturgijskoj opremi svetišta nastaloj u razmatranom razdoblju - analizirati primjere nacionalnih sakralnih spomenika iz razmatranog razdoblja i vrednovati ih u općem europskom kontekstu			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x		x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
x			
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1,5	5	
Kontinuirana provjera znanja	0,5	20	
Terenska nastava	0,25	5	

Pismeni ispit / kolokviji	0,5	40
ZAVRŠNI ISPIT	0,25	30
UKUPNO	3	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- **Tijekom nastave** student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- **Na završnom ispitu** student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Reader sastavljen od izabranih dijelova i poglavlja iz:

- Arte medievale – le vie dello spazio liturgico, ur. P. Piva, Milano, 2012.
- Le sanctuaire et ses aménagements, Hortus Artium Medievalium, vol.15, 2009.
- Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva, ur. A. Badurina, Zagreb, 1979.
- Uvod u katoličku liturgiju, ur. A. Benvin, Zadar, 1993.
- Utjecaji na preobrazbe kršćanske liturgijske arhitekture do 20. stoljeća, Z. Sokol-Gojnik, A. Crnčević, M. Obad Ščitaroci, Zagreb, 2011.
- Istra i Bizant, M. Vicelja – Matijašić, Rijeka, 2007.

IZBORNA LITERATURA

U dogovoru sa studentima s obzirom na odabrane teme terenskoga i samostalnog rada.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Obavezno

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Studenti su upoznati s programom rada kroz cijeli semestar prema izvedbenome planu koji im se predstavlja na početku nastave te koji se nalazi na web stranici kolegija (MERLIN); studenti se redovito informiraju o svim aktivnostima preko zajedničke e-adrese te na satovima predmeta ili drugačije prema dogovoru.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Nastavnik je dostupan u vrijeme konzultacija tijekom semestra te za sve upite preko e-pošte.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeno i usmeno.

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	3.2. i 24.2. u 10:00 (P) i u 14:00 (U)
Prolječni izvanredni	14.4. u 10:00 (P) i u 14:00 (U)
Ljetni	16.6. i 6.7. u 10:00 (P) i u 14:00 (U)
Jesenski izvanredni	
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
18.10.2019.	Uvodno izlaganje i dogovor oko načina izvođenja nastave, evaluacije, literature i terenske nastave
25.10.2019.	Postanak i razvoj kršćanskoga svetišta (templum / ecclesia)
8.11.2019.	Morfologija kršćanskoga svetišta <ul style="list-style-type: none"> - Osnovni pojmovi, definiranje svetišta, dijelovi, orijentacija - Arhitektura svetišta - Izvođenje liturgije u odnosu na liturgijski namještaj
15.11.2019.	Elementi liturgijskoga namještaja – oltar <ul style="list-style-type: none"> - Tipovi i geneza - Konfesija; kripta
22.11.2019.	Elementi liturgijskoga namještaja – oltarna pregrada <ul style="list-style-type: none"> - Tipovi i geneza (septum, tribelon, letner, ikonostas) - Funkcija - Elementi
29.11.2019.	Elementi liturgijskoga namještaja – ciborij, katedra, subsellia, ambon, ostala oprema
6.12.2019.	Nastava na terenu
13.12.2019.	KOLOKVIJ Liturgijski namještaj i ikonografija
20.12.2019.	Nastava na terenu
10.1.2020.	Liturgija u Bizantu i istočni obred
17.1.2020.	Nastava na terenu
24.1.2020.	Odnos funkcije i forme (liturgija – arhitektura – skulptura) <ul style="list-style-type: none"> - Crkvene reforme i odraz na oblikovanje svetišta - Umnažanje oltara i promjena izgleda svetišta - Stacionalna liturgija
31.1.2020.	KOLOKVIJ

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
- usvojiti i koristiti stručnu terminologiju, prepoznati i imenovati dijelove prostora svetišta, liturgijskoga namještaja i opreme	- Definiranje pojma kršćanskoga svetišta u širem i užem smislu, određivanje dijelova i orijentacije svetišta - utvrđivanje odnosa liturgije, arhitekture i liturgijskoga namještaja - Tipovi i geneza pojedinih dijelova liturgijskoga namještaja unutar kršćanskoga svetišta	- predavanje (frontalni rad) - terenski rad (diskusija) - samostalni rad (izrada pojmovnika)	- kontinuirane kratke provjere znanja - pismeni ispit (kolokvij) - pojmovnik
- objasniti crkveno-politički kontekst vremena i navesti ključne promjene koje su	- Liturgija u Bizantu i istočni obred - Odnos funkcije i forme	- predavanje (frontalni rad)	- kreiran i demonstriran seminarski rad (u obliku izlaganja uz PPT)

<p>utjecale na oblikovanje svetišta na Istoku i Zapadu te prepoznati njihove odjeke na nacionalnim primjerima</p> <p>- prepoznati i razlikovati tipične i atipične forme svetišta i dijelova liturgijskoga namještaja u razmatranom vremenskom okviru</p> <p>- provesti formalnu analizu nepoznatog djela i slijedom toga ga smjestiti u okvir povijesnog razvoja</p>	<p>(liturgija – arhitektura – skulptura)</p> <p>- Crkvene reforme i odraz na oblikovanje svetišta</p> <p>- Umnažanje oltara i promjena izgleda svetišta</p> <p>- Stacionalna liturgija</p>	<p>- rad na tekstu (individualni rad)</p> <p>- terenski rad (diskusija)</p> <p>- analiza zadanih primjera opažanjem, primjenom prethodno usvojenog gradiva i adekvatnih povijesnoumjetničkih metoda (komparacije, kategorizacije) te donošenje zaključaka o mogućoj dataciji i ubikaciji (vježbe - grupni rad)</p>	<p>prezentaciju)</p> <p>- pismeni ispit (kolokvij)</p> <p>- usmeni ispit</p>
<p>provesti ikonografsku interpretaciju prikaza na liturgijskoj opremi svetišta nastaloj u razmatranom razdoblju</p> <p>primjeniti osnovne povijesnoumjetničke metode na individualnim primjerima i slijedom dobivenih rezultata donesti zaključak o okvirnoj dataciji i mogućoj ubikaciji spomenika</p>	<p>- Liturgijski namještaj, ikonografija i ikonografska topografija</p>	<p>- predavanje (frontalni rad)</p> <p>- analiza zadanih fragmentarno sačuvanih primjera i primjena prethodno usvojenog gradiva s ovog i paralelnih kolegija (Antička ikonografija, Kršćanska ikonografija, Umjetnost kasne antike i ranog srednjeg vijeka) te donošenje zaključaka o mogućoj funkciji, dataciji i ubikaciji razmatranog spomenika (individualni rad, rad u paru, diskusija)</p>	<p>- usmeni ispit</p> <p>- analiza slučaja – primjena povijesnoumjetničkih metoda analize na nasumično odabranom primjeru</p>

Sveučilišna avenija 4
51 000 Rijeka
Hrvatska

SVEUČILIŠTE U RIJECI

Filozofski fakultet u Rijeci

tel. (051) 265-600 (051) 265-602 faks. (051) 216-099
e-adresa: dekanat@ffri.hr
mrežne stranice: http://www.ffri.uniri.hr

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Skulptura u Veneciji od 1400. do 1800.		
Studij	Preddiplomski studij povijesti umjetnosti		
Semestar	III. i V.		
Akadska godina	2019./2020.		
Broj ECTS-a	3		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+0+30		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Srijedom od 15:15-18:00 u 207		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne		
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Damir Tulić		
	Kabinet	462	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	srijedom i četvrtkom od 12:15 do 13:00		
	Telefon		
	e-mail	dtulic@ffri.hr	
Suradnik na kolegiju	Mario Pintarić mag. hist .art.		
	Kabinet	465	
Vrijeme za konzultacije	srijedom od 14:15 do 15:00 četvrtkom od 12:15 do 13:00		
	Telefon		
	e-mail	mario.pint@ffri.uniri.hr	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Upoznati studente s djelima, autorima i stilskim promjenama u venecijanskoj skulpturi od kasne gotike do klasicizma. Upoznavanje s poviješću znanstvenog istraživanja te najnovijim rezultatima istraživanja navedenog područja i specifičnostima metodologije rada kod proučavanja venecijanske skulpture, napose one barokne. Upoznati studente s kontekstom nastanka kiparskih djela u Veneciji te njihovom značajem za europsko kiparstvo u ranom novom vijeku.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Očekuje se da nakon izvršenih obaveza u predmetu studenti mogu: -razlikovati ključne promjene i stilske pravce u venecijanskoj skulpturi ranog novog vijeka -nabrojati najvažnija djela i autore -objasniti stilski razvoj venecijanskog kiparstva u europskom kontekstu -prosuditi utjecaj venecijanskih majstora na hrvatsku likovnu baštinu			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X		
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
X			
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1.5	-	
Seminarski rad	0.5	40	
ZAVRŠNI ISPIT	1	60	
UKUPNO		100	
Opće napomene: Kontinuirana provjera znanja – SEMINARSKI RAD I DISKUSIJA Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave			

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

Bacchi, Andrea (ur.), La scultura a Venezia da Sansovino a Canova, Milano, 2000. (odabrana poglavlja)

Markham Schulz, Anne, The History of Venetian Renaissance Sculpture ca. 1400-1530, I-II, London – Turnhout, 2017. (odabrana poglavlja)

IZBORNA LITERATURA

Wolters, Wolfgang, La scultura veneziana gotica (1300-1460), Venezia, 1976.

Pope-Hennessy, John, Introduction to Italian Sculpture: Italian Gothic Sculpture, I, London, 2000.

Pope-Hennessy, John, Introduction to Italian Sculpture: Italian High Renaissance and Baroque Sculpture, III., London, 1996.

Pope-Hennessy, John, Introduction to Italian Sculpture: Italian Renaissance Sculpture, II, London, 1996.

Favilla, Massimo, Rugolo, Ruggero, Venezia Barocca, Schio, 2009.

Markham Schulz, Anne, Woodcarving and Woodcarvers in Venice 1350 – 1550., Firenze, 2011.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Obavezno za sve studente koji prvi put slušaju kolegij. Student je dužan pohađati nastavu (predavanja i seminare) 70% odnosno 50% ako mu se kolegij preklapa s obaveznim kolegijem drugog smjera. Ne ispunjavanje ovog uvijeta onemogućuje pristupanje završnom ispitu.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Putem zajedničkog e-maila, preko demonstratora

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Osobno na nastavi i konzultacijama, elektronskom poštom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni ispit

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	6.2.2020. u 207 u 10h 27.2.2020. u 207 u 10h
Proljećni izvanredni	16.4. u 207 u 10h
Ljetni	
Jesenski izvanredni	2.9.2020. u 207 u 10h 9.9.2020. u 207 u 10h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS

TEMA)	
DATUM	NAZIV TEME
9.10.2019.	Skulptura u Veneciji u prvoj polovici 15. stoljeća: majstori i djela cvjetne gotike
16.10.2019.	Skulptura u Veneciji u drugoj polovici 15. stoljeća: od kasne gotike prema renesansi
23.10.2019.	Skulptura u Veneciji u prvoj polovici 16. stoljeća: dominacija obitelji Lombardo i Jacopo Sansovino
30.10.2019.	Skulptura u Veneciji u drugoj polovici 16. stoljeća: Vittoria, Campagna, Aspetti, Cataneo, Del Moro.
6.11.2019.	Skulptura u Veneciji u prvoj polovici 17. stoljeća: između kasne renesanse i baroka
13.11.2019.	Skulptura u Veneciji u drugoj polovici 17. stoljeća: Giusto Le Court i barokna kiparska revolucija u Laguni
20.11.2019.	Skulptura u Veneciji u prvoj polovici 18. stoljeća: barokni klasicizam i neocinquecento – Torretti, Corradini, Tarsia, Gai
27.11.2019.	Skulptura u Veneciji u drugoj polovici 18. stoljeća: dva kiparska smjera Morlaiter i Marchiori
4.12.2019.	Skulptura u Veneciji oko 1800. godine. Canova i Accademia di Belle Arti
11.12.2019.	Skulptura u Veneciji u drvu tijekom 15. i 16. stoljeća
18.12.2019.	Skulptura u Veneciji u drvu tijekom 17. i 18. stoljeća
8.1.2020.	Skulptura u Veneciji u bronci tijekom 15. i 16. stoljeća
15.1.2020.	Skulptura u Veneciji u bronci tijekom 17. i 18. stoljeća
22.1.2020.	Naručitelji venecijanske skulpture od 15. do 18. stoljeća
29.1.2020.	Venecijanski kiparski import od 15. do 18. stoljeća u Hrvatskoj

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
razlikovati ključne promjene i stilske pravce u venecijanskoj skulpturi ranog novog vijeka	Skulptura u Veneciji u prvoj polovici 15. stoljeća: majstori i djela cvjetne gotike Skulptura u Veneciji u drugoj polovici 15. stoljeća: od kasne gotike prema renesansi Skulptura u Veneciji u prvoj polovici 16. stoljeća: dominacija obitelji Lombardo i Jacopo Sansovino Skulptura u Veneciji u drugoj polovici 16. stoljeća: Vittoria, Campagna, Aspetti, Cataneo, Del Moro. Skulptura u Veneciji u prvoj polovici 17. stoljeća: između kasne renesanse i baroka Skulptura u Veneciji u drugoj polovici 17. stoljeća: Giusto Le	Frontalni rad Individualni rad Rasprava	Kontinuirana provjera znanja: diskusija, pismeni ispit Prezentacija
nabrojati najvažnija djela i autore			
objasniti stilski razvoj venecijanskog kiparstva u europskom kontekstu			
prosuditi utjecaj venecijanskih majstora na hrvatsku likovnu baštinu			

	<p>Court i barokna kiparska revolucija u Laguni Skulptura u Veneciji u prvoj polovici 18. stoljeća: barokni klasicizam i neocinquecento – Torretti, Corradini, Tarsia, Gai Skulptura u Veneciji u druoj polovici 18. stoljeća: dva kiparska smjera Morlaiter i Marchiori Skulptura u Veneciji oko 1800. godine. Canova i Accademia di Belle Arti Skulptura u Veneciji u drvu tijekom 15. i 16. stoljeća Skulptura u Veneciji u drvu tijekom 17. i 18. stoljeća Skulptura u Veneciji u bronci tijekom 15. i 16. stoljeća Skulptura u Veneciji u bronci tijekom 17. i 18. stoljeća Naručitelji venecijanske skulpture od 15. do 18. stoljeća Venecijanski kiparski import od 15. do 18. stoljeća u Hrvatskoj</p>		
--	--	--	--

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	Umjetnost baroka
Studij	Preddiplomski studij povijesti umjetnosti
Semestar	V.
Akadska godina	2019./2020.
Broj ECTS-a	5
Nastavno opterećenje (P+S+V)	45+0+30
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	nastava srijedom od 9:15 do 12h dvorana 207; seminari srijedom od 12:15 do 14h dvorana 207
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Ne
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Damir Tulić
Kabinet	462
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	srijedom i četvrtkom od 12:15 do 13:00
Telefon	-
e-mail	dtulic@ffri.hr
Suradnik na kolegiju	Mario Pintarić mag. hist .art.
Kabinet	465
Vrijeme za konzultacije	srijedom od 14:15 do 15:00 četvrtkom od 12:15 do 13:00
Telefon	-
e-mail	mario.pint@ffri.uniri.hr
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Kolegij se bavi strukturalnim razvojem povijesti umjetnosti na području Europe i hrvatskih zemalja u 17. i 18. stoljeću te će ponuditi pregled razvoja barokne arhitekture, kiparstva i slikarstva u navedenom vremenskom periodu. U 17. stoljeću, Rim postaje kulturni i likovni centar Europe koji privlači umjetnike iz svih dijelova starog kontinenta. Kroz ostvarenja Gian Lorenza Berninija, Francesca Borominija, Pietra Da Cortone te Caravaggia i Carracijevih kao i drugih velikih majstora, pratit će se stilski razvoj i transformacija umjetnosti od ranog baroka preko rokoka i klasicizma u osvit 19. stoljeća. Pažnja će biti usmjerena i na manifestaciji te specifičnostima ovog stila na području Francuske, Engleske, Španjolske, Njemačke i Austrije. Posebna pažnja usmjerena je proučavanju i analizi umjetnina te konteksta u kojem su one nastale kao i naručiteljima što su uvjetovali promjenu ideja i umjetničkih stremljenja.</p> <p>Na području hrvatskih zemalja u 17. i 18. stoljeću, u obalnom pojasu dominirala je likovna i kulturna klima iz Venecije, kao apsolutnog umjetničkog središta jadranskog bazena. Izrazita pažnja biti će usmjerena prema majstorima koji su djelovali u gradu na lagunama, budući da je najveća i najkvalitetnija umjetnička produkcija u priobalju mahom mletačke provenijencije. Povijesne okolnosti, kraj Velikog bečkog rata te obnova i izgradnja oslobođene Slavonije, gospodarski procvat Istre i Primorja u 18. st., te Mletačka rekonkvista dalmatinske unutrašnjosti od Turaka, dale su sveobuhvatni polet i razvoj ovim područjima, a golema materijalna baština cilj je proučavanja ovog kolegija kao osnovni preduvjet za shvaćanje buduće moderne Hrvatske koja se postupno formira kroz naredno, 19. stoljeće.</p>	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<p>Očekuje se da nakon izvršenih obaveza u predmetu studenti mogu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepoznavati, komparirati i primijeniti povijesno-umjetničke analize na pojedinim djelima - nabrojati najznačajnije autore i objasniti karakteristike njihovih umjetničkih rukopisa - razlikovati i usporediti umjetničke škole te objasniti njihov utjecaj na suvremenike i kasnije	

generacije			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „X“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X		
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
X			
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	2,5	-	
Kontinuirana provjera znanja 1	1	40	
Seminarski rad	0,5	20	
ZAVRŠNI ISPIT	1	40	
UKUPNO	5	100	
Opće napomene:			
<u>Kontinuirana provjera znanja – KOLOKOVIJ</u>			
Kontinuirana se provjera znanja provodi tijekom nastave			
Pristup popravku KOLOKVIJA – Omogućuje se jedan ispravak kolokvija tijekom semestra.			
Položeni kolokvij preduvjet je za izlazak na završni ispit			
Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:			
OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI		
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova		
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova		
3 (C)	od 60% do 74,9%,ocjenskih bodova		
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova		
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova		
IV. LITERATURA			
OBVEZNA LITERATURA			
Toman, R. (ur), Baroque, Architecture, Sculpture, Painting, Königswinter 2004. (odabrana poglavlja)			
Wittkower, R. Art and Architecture in Italy 1600 to 1750, Harmondsworth (Pelican) 1972. (odabrana poglavlja)			
Tomić, R. Barokni oltari i skulptura u Dalmaciji, Zagreb, 1995.			
Hrvatska umjetnost, povijest i spomenici, Zagreb, 2010., (odabrana poglavlja str. 249-393.)			
IZBORNA LITERATURA			
Norberg Schulz, C. Baroque Architecture, New York 1971.			
Blunt, A. Art and Architecture in France 1500-1700, Yale 1999., samo poglavlja koja se tiču 17. stoljeća			
Pope-Hennessy, J. Italian High Renaissance and Baroque Sculpture, London-New York 1970.			
Wittkower, R. Studies in Italian Baroque, London 1978.			
La pittura in Italia, Il Seicento, Milano 1988.			
Zeri, F. Pittura e Controriforma, Torino 1957.			
Prijatelj Pavičić, I, Kroz Marijin ružičnjak, Zapadna marijanska ikonografija u dalmatinskom slikarstvu od 14. do 18. stoljeća, Split, 1998.			
Kudiš Burić, N, A tabernacle by Alvise Tagliapietra in the cathedral of Osor, Zbornik za umetnostno zgodovino 41. Ljubljana, 2005.			
Horvat A., Matejčić R., Prijatelj K., Barok u Hrvatskoj, Zagreb 1982			

Relevantni članci o baroku u hrvatskim zemljama u periodici: Peristil, Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, Radovi instituta za Povijest Umjetnost

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Obavezno za sve studente koji prvi put slušaju kolegij. Student je dužan pohađati nastavu (predavanja i seminare) 70% odnosno 50% ako mu se kolegij preklapa s obaveznim kolegijem drugog smjera. Ne ispunjavanje ovog uvjeta onemogućuje pristupanje završnom ispitu.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Putem zajedničkog e-maila, preko demonstratora

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

Osobno na nastavi i konzultacijama, elektronskom poštom

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Pismeni ispit

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	5.2.2020. u 207 u 10h i 26.2.2020. u 207 u 10h
Proletni izvanredni	15.4. u 207 u 10h
Ljetni	
Jesenski izvanredni	2.9.2020. u 207 u 10h i 9.9.2020. u 207 u 10h

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
9.10.2019.	Uvod: fenomen baroka, povijesni aspekti i kontekst protureformacije Povijesna zbivanja u hrvatskim zemljama u 17. i 18. st. – uvod u barok
16.10.2019.	Rim od 2/2 16. do početka 17. stoljeća: urbanizam, arhitektura (Carlo Maderno), naručioc i mecene, arhitektura i skulptura do visokog baroka Arhitekti i ostvarenja 17. stoljeća na području Hrvatske
23.10.2019.	Gianlorenzo Bernini arhitekt Arhitekti i ostvarenja 17. stoljeća na području Hrvatske
30.10.2019.	Gianlorenzo Bernini kipar Kiparstvo i altaristika prve polovice 17. stoljeća na području Hrvatske
6.11.2019.	Pietro da Cortona Kiparstvo i altaristika druge polovice 17. na području Hrvatske
13.11.2019.	Caravaggio i sljedbenici Kiparstvo i altaristika prve polovice 18 stoljeća na području Hrvatske
20.11.2019.	Anibale, Agostino i Lodovico Carracci i sljedbenici Kiparstvo i altaristika druge polovice 18 stoljeća na području Hrvatske
27.11.2019.	Baldassare Longhena i Giorgio Massari - protagonisti mletačke arhitekture 17. i 18. stoljeća Slikarstvo prve polovice 17. stoljeća na području Hrvatske
4.12.2019.	Skulptura u Veneciji u 17. i 18. stoljeću Slikarstvo druge polovice 17. stoljeća na području Hrvatske
11.12.2019.	Slikarstvo 18. st. u Veneciji Slikarstvo prve polovice 18. stoljeća na području Hrvatske
18.12.2019.	Francuska arhitektura 17. i 18. stoljeća

	Slikarstvo druge polovice 18. stoljeća na području Hrvatske
8.1.2020.	Francusko slikarstvo 17. i 18. stoljeća Umjetnički obrt u vremenu od 1600. do 1800. na području Hrvatske
15.1.2020.	Barokna umjetnost u Engleskoj
22.1.2020.	Barokno kiparstvo u Njemačkoj i Austriji
29.1.2020.	Umjetnički obrt u vremenu od 1600. do 1800. u Europi

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
prepoznavati, komparirati i primijeniti povijesno-umjetničke analize na pojedinim djelima	Arhitektura, slikarstvo, skulptura i primijenjena umjetnost 17. i 18. stoljeća u Italiji (Rim, Venecija), Francuskoj, Engleskoj, Njemačkoj i Austriji Arhitektura, slikarstvo, skulptura i primijenjena umjetnost 17. i 18. stoljeća u Hrvatskoj	Frontalni rad Individualni rad Rasprava	Kontinuirana provjera znanja: kolokvij, diskusija, pismeni ispit Prezentacija
nabrojati najznačajnije autore i objasniti karakteristike njihovih umjetničkih rukopisa	Carlo Maderno Gianlorenzo Bernini Pietro da Cortona Caravaggio i sljedbenici Anibale, Agostino i Lodovico Carracci i sljedbenici Baldassare Longhena i Giorgio Massari Giusto Le Court Marino Gropelli Giovanni Bonazza Francesco Cabianna Giovanni Maria Morlaiter Sebastiano Ricci	Frontalni rad Individualni rad Rasprava Gledanje filma	Kontinuirana provjera znanja: kolokvij, diskusija, pismeni ispit Prezentacija

<p>razlikovati i usporediti umjetničke škole te objasniti njihov utjecaj na suvremenike i kasnije generacije</p>	<p>Arhitektura, kiparstvo i slikarstvo u Italiji i ostatku Europe u 17. i 18. stoljeću</p> <p>Arhitektura, kiparstvo i slikarstvo u Hrvatskoj tijekom 17. i 18. stoljeća</p> <p>Lokalne kiparske i slikarske radionice tijekom 17. i 18. stoljeća u Hrvatskoj</p> <p>Kiparski i slikarski import na Jadranu tijekom 17. i 18. stoljeća</p>	<p>Frontalni rad Individualni rad Rasprava</p> <p>Gledanje filma</p>	<p>Kontinuirana provjera znanja: kolokvij, diskusija, pismeni ispit Prezentacija</p>
--	--	--	--

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU	
Naziv kolegija	IZVORI MODERNE UMJETNOSTI
Studij	POVIJEST UMJETNOSTI, preddiplomski studij
Semestar	V/ ZIMSKI
Akadska godina	2019/20.
Broj ECTS-a	5
Nastavno opterećenje (P+S+V)	30+0+30
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	15,15 - 19 sati, petak, predavaona 207
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	/
Nositelj kolegija	JULIJA LOZZI-BARKOVIĆ
Kabinet	463
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	četvrtak: 14 - 15 sati srijeda: 14 - 15 sati
Telefon	265-739
e-mail	lozzi@ffri.hr
Suradnik na kolegiju	
Kabinet	
Vrijeme za konzultacije	
Telefon	
e-mail	
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA	
SADRŽAJ KOLEGIJA	
<p>Kolegij uključuje sveobuhvatni pregled likovnih umjetnosti 19. stoljeća u europskom i nacionalnom kontekstu, te u zavisnosti od povijesnih i društveno-političkih prilika. Sadržaj kolegija koncentrira se na najznačajnije umjetničke pravce toga razdoblja s posebnim naglaskom na temeljne likovno-umjetničke grane: slikarstvo, kiparstvo i arhitekturu, te primijenjene umjetnosti i fotografiju. Teme iz europske povijesti umjetnosti obrađuju se na predavanjima koja su strukturirana u kronološkom slijedu i komparativno: klasicizam/kraj 18. st. do tridesetih godina 19. st., romantizam/prva polovina 19. st., realizam/sredina 19. st., impresionizam/sedamdesete i osamdesete godine 19. st., postimpresionizam/osamdesete i devedesete godine 19. st., art nouveau/prijelom 19. i 20. st. Teme iz hrvatske povijesti umjetnosti 19. st. u europskom kontekstu obrađuju se u okviru seminarskih radova studenata koji su obavezni pripremiti opsežnu prezentaciju na odabranu temu s kratkim pisanim obrazloženjem. Tijekom semestra studenti su dužni čitati obaveznu literaturu i pisati eseje/ prikaze o pročitanom sadržaju.</p>	
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA	
<p>Studenti će nakon odslušanog kolegija moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizirati i interpretirati najznačajnija europska/svjetska slikarska, kiparska i arhitektonska ostvarenja 19. stoljeća - vrednovati umjetnička djela 19. stoljeća u kontekstu vremena njihovog nastanka - prepoznati i razumjeti djela i njihove autore te uočiti njihov utjecaj na druge umjetnike - koristiti se stručnom terminologijom vezanom uz sadržaj kolegija - analizirati, interpretirati i vrednovati hrvatsku likovnu umjetnost 19. stoljeća u europskom kontekstu - samostalno pisanim i usmenim putem prezentirati i protumačiti određene teme iz sadržaja kolegija - primijeniti stečeno znanje u razumijevanju moderne umjetnosti 20. stoljeća - biti upućeni u novija znanstvena istraživanja i njihove rezultate iz područja povijesti umjetnosti 19. st.	
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)	

Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
X	X	X	
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
X			

III. SUSTAV OCJENJIVANJA

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	0,5	10
Kontinuirana provjera znanja 1	1	20
Kontinuirana provjera znanja 2	1	20
ZAVRŠNI ISPIT	2,5	50
UKUPNO	5	100

Opće napomene:

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9% ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA

OBVEZNA LITERATURA

H. W. Janson, A. F. Janson, *Povijest umjetnosti*, Stanek, Varaždin, 2003., poglavlja koja se odnose na umjetnost 19. stoljeća
 S. F. Eisenman, T. Croe, *Nineteenth Century Art, A Critical History*, Thames and Hudson, London, 2002. N. Pevsner, *The Sources of Modern Architecture and Design*, Thames and Hudson, London 1995.
 G. Gamulin, *Hrvatsko slikarstvo XIX. stoljeća*, Naprijed, Zagreb, 1995.
 G. Gamulin, *Hrvatsko slikarstvo na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće*, Naprijed, Zagreb, 1995.
 G. Gamulin, *Hrvatsko kiparstvo XIX. i XX. stoljeća*, Zagreb, Naprijed, 1999. (poglavlja koja se odnose na skulpturu XIX. stoljeća)
Bidermajer u Hrvatskoj, MUO, Zagreb, 1997. (poglavlja koja se odnose na arhitekturu)
Historicizam u Hrvatskoj, MUO, Zagreb, 2000. (poglavlja koja se odnose na arhitekturu)
Secesija u Hrvatskoj, MUO, Zagreb 2004. (poglavlja koja se odnose na arhitekturu)

IZBORNA LITERATURA

R. Rosenblum, H.W. Janson, *Art of the Nineteenth Century, Painting and Sculpture*, Abrams, London 1984.
 H. W. Janson, *Nineteenth Century Sculpture*, London, 1985.
 J. Schulze, *Devetnaesto stoljeće*, Otokar Keršovani, Rijeka, 1970.
 S. Giedion, *Prostor, vreme, arhitektura*, Građevinska knjiga, Beograd, 1969.
 C. Clarc, *Priroda u umjetnosti*, Zagreb, 1961.
 G. Bazin, *Impresionizam*, Jugoslavija, Beograd, 1978.
Postimpresionizam, Ljubljana, 1979.

Simbolizam, Zagreb, 1978.
Vjekoslav Karas, Umjetnički paviljon, Zagreb 2001.
 D. Kečkemet, *Ivan Rendić*, Supetar 1969.
 A. Bulat Simić, *Mihael Stroy u Hrvatskoj*, Zagreb 1967.
 V. Kružić Uchytíl, *Vlaho Bukovac, život i djelo*, Umjetnički paviljon, Zagreb, 1968.
Frangeš Mihanović Robert, 1872.-1940., Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 2007.,
Hrvatski salon, Zagreb 1898.: 100 godina Umjetničkog paviljona, Umjetnički paviljon, Zagreb, 1999.
 V. Zlamalik, *Bela Csikos Sesia, začetnik simbolizma u Hrvatskoj*, DPU, Zagreb, 1984.
 B. Vizintin, *Umjetnička Rijeka 19. stoljeća*, ICR, Rijeka 1993.
Arhitektura historicizma u Rijeci, MMSU, Rijeka, 2002.

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU

POHAĐANJE NASTAVE

Studenti su dužni prisustvovati na minimalno 70% nastave (predavanja i seminari). Studenti koji imaju koliziju s kolegijima drugih studijskih grupa moraju prisustvovati na minimalno 50% nastave.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

OGLASNA PLOČA ODSJEKA ZA POVIJEST UMJETNOSTI
 WEB STRANICE FAKULTETA
 E-MAIL NASTAVNIKA

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

KONZULTACIJE U KABINETU
 E-MAIL NASTAVNIKA
 TELEFON, MOBILTEL

NAČIN POLAGANJA ISPITA

PISMENI I USMENI (PO DOGOVORU I POTREBI)

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI

Zimski	11. i 25. 2. 2020. u 9 sati
Proljetni izvanredni	14. 4. 2020. u 9 sati
Ljetni	
Jesenski izvanredni	

VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)

DATUM	NAZIV TEME
1.	Predavanje: Uvodno izlaganje o likovnim umjetnostima 19. stoljeća u kontekstu društveno-političkih i gospodarskih prilika u to doba (slikarski pravci, umjetnički saloni, svjetske izložbe itd.)
2.	Seminar: uvod: plan rada, definiranje studentskih obaveza tijekom semestra
3.	Predavanje: Klasicizam: J. L. David i Kraljevska akademija likovnih umjetnosti u Parizu
4.	

	<p>Seminari/ izlaganja studenata: Europsko parkovno oblikovanje i Park Maksimir: pejzažno oblikovanje, arhitektura, skulptura Slikarstvo zrelog (bečkog) bidermajera: Mihael Stroy Neoklasicizam u talijanskom slikarstvu i Vjekoslav Karas/ prvi hrvatski slikar – život, djelo, sudbina Crtačke škole u Austro-Ugarskoj monarhiji i riječki slikar Ivan Simonetti/ riječka slikarska škola</p>
5.	<p>Predavanje: Romantizam: slikarstvo u Francuskoj i ostalim zapadnoeuropskim zemljama</p> <p>U STUDENOM SE PLANIRA JEDNA TERTENSKA NASTAVA U ZAGREBU (sadržaji i programi iz stalnog postava i aktualnih izložbi: MG, MMSU, GKD, Umjetnički paviljon itd).</p>
6.	<p>Seminari/ izlaganja studenata: Osnivanje i djelovanje Društva umjetnosti u 19. stoljeću Herman Bollé – školovanje u Beču i opus u Hrvatskoj s naglaskom na Obrtnoj školi u Zagrebu Münchenska akademija i njezini hrvatski đaci u 19. stoljeću Iso Kršnjavi i bečki studij povijesti i povijesti umjetnosti/ideje i utjecaji: uređenje palače Odjela za bogoštovlje i nastavu u Opatičkoj 10</p>
7.	<p>Predavanje: Realizam: kao izraz i kao pokret u francuskom i njemačkom slikarstvu – komparacija</p>
8.	<p>Seminari/ izlaganja studenata: Razvoj hrvatskog povijesnog slikarstva u 19. stoljeću (naručitelji, autori, historiografija, djela) u kontekstu onovremenog europskog historicističkog slikarstva Vlaho Bukovac: pariške godine školovanja i salonskih uspjeha Vlaho Bukovac: djelovanje u domovini i fenomen „zagrebačke šarene škole“ Europski saloni 19. stoljeća (službeni i neslužbeni) - Hrvatski salon 1898. godine i afirmacija mlade generacije:</p>
9.	<p>Predavanje: Impresionizam</p>
10.	<p>Seminari/ izlaganja studenata:</p> <p>Društvo hrvatskih umjetnika i slikarstvo simbolizma i secesije: Bela Čikoš Sesija i Robert Auer Danteovski motivi u hrvatskom slikarstvu i kiparstvu na prijelazu 19. u 20. stoljeće Antički motivi u hrvatskom slikarstvu i kiparstvu na prijelazu 19. u 20. stoljeće Europski (talijanski) postimpresionizam/ Emanuel Vidović - slikarstvo na prijelazu stoljeća u Dalmaciji</p>
11.	<p>Predavanje: Postimpresionizam, simbolizam, art nouveau</p>
12.	<p>Seminari/ izlaganja studenata: Hrvatske slikarice 19. stoljeća: Slava Raškaj Realizam, naturalizam, secesija u europskoj skulpturi 19. stoljeća/ Ivan Rendić: prvi hrvatski kipar – javna portretna skulptura i nadgrobni spomenici Javna i grobljanska skulptura Zagreba u razdoblju historicizma i secesije</p>

13.	<p>Predavanje: Arhitektura 19. i na prijelomu stoljeća: neostilovi i art nouveau Izvori moderne arhitekture i dizajna: konstrukcijske inovacije u graditeljstvu (arhitektonske škole, pioniri moderne arhitekture)</p>
14.	<p>Seminari/ izlaganja studenata: Bečka secesija i mladi Ivan Meštrović Komparacija: Zelena potkova u Zagrebu/spomenik arhitekture historicizma - Ring u Beču</p>
15.	<p>Predavanje: Zaključna razmatranja, dogovor oko literature i pripreme ispita UVJETI ZA POTPIS Redovito pohađanje nastave (70%) Obavljena prezentacija seminarskog rada na odabranu temu iz hrvatske umjetnosti 19. stoljeća u europskom kontekstu Predani i prihvaćeni sažetci odabranih poglavlja iz ispitne literature (4 sažetka)</p>

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE

ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
<ul style="list-style-type: none"> - analizirati, interpretirati i vrednovati likovno-umjetnička ostvarenja iz razdoblja 19. stoljeća. - primijeniti stečeno znanje u tumačenju likovno-umjetničkih fenomena modernog doba. - suvereno se koristi stručnom terminologijom vezanom uz sadržaj kolegija. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pregledni uvid u umjetnost 19. stoljeća u povijesnom i društveno-političkom kontekstu na europskoj i nacionalnoj razini. - Naglasak je na najznačajnijim umjetničkim pravcima i predstavnicima 	<ul style="list-style-type: none"> - Frontalni rad - Terenska nastava - Aktivno gledanje filmova i diskusija - Individualni rad: <ul style="list-style-type: none"> - priprema seminarskog rada - prezentacija seminarskog rada - čitanje obavezne literature i priprema eseja 	<ul style="list-style-type: none"> - Kontinuirana provjera znanja: pisanje sažetaka na temelju čitanja obavezne literature - Seminarski rad - Prezentacija seminarskog rada - Pismeni ispit - Usmeni ispit

IZVEDBENI PLAN

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU			
Naziv kolegija	Muzeologija		
Studij	Preddiplomski studij povijesti umjetnosti		
Semestar	5.		
Akadska godina	2019-2020.		
Broj ECTS-a	2		
Nastavno opterećenje (P+S+V)	15+0+15		
Vrijeme i mjesto održavanja nastave	Ponedjeljkom 14.15-16.00 u D206		
Mogućnost izvođenja na stranom jeziku	Da		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Danko Dujmović		
	Kabinet	464	
Vrijeme za konzultacije (odrediti dva termina)	Ponedjeljkom 13.30-14.15, četvrtkom 11.00-12.15		
	Telefon	265-740	
	e-mail	ddujmovic@ffri.hr	
Suradnik na kolegiju	/		
	Kabinet		
	Vrijeme za konzultacije		
	Telefon		
	e-mail		
II. DETALJNI OPIS KOLEGIJA			
SADRŽAJ KOLEGIJA			
Kolegij će ponuditi uvid u razvoj muzeološke djelatnosti kroz povijest te stjecanje osnovnih znanja i kompetencija potrebnih za rad u baštinskim institucijama, prije svega muzejskim. Posebna pažnja posvetit će se razvoju muzeologije kao znanosti, tipologiji muzeja i baštinskih ustanova, načinu upravljanja muzejima, pojmu mreže muzeja i matičnosti, profesionalnom kodeksu muzeološke struke, muzejskim profesijama, načinu istraživanja, prikupljanja, zaštite, organizacije i dokumentiranja muzejske građe, muzejskoj komunikaciji, načinima prezentiranja baštine kao i mogućnostima marketinga unutar baštinskih institucija. Određena pažnja posvetit će se muzejskom zakonodavstvu RH kako bi se muzeološka struka smjestila u trenutno važeće zakonske okvire.			
OČEKIVANI ISHODI KOLEGIJA			
Osposobljenost studenata za samostalan rad unutar baštinske institucije, posebice muzeja. Stečeno znanje o osnovnim procesima istraživanja, sabiranja, zaštite, čuvanja i prezentacije muzejskog predmeta u okviru struke, ali i trenutno važećih zakona RH. Upoznatost s osnovnim teorijskim diskursom o muzejskim izložbama, ali i s izložbenom praksom te usvajanje osnovnih znanja za vrednovanje stalnih i prihvatljivih muzejskih i galerijskih postava.			
NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE (označiti aktivnost s „x“)			
Predavanja	Seminari	Konzultacije	Samostalni rad
x	x		x
Terenska nastava	Laboratorijski rad	Mentorski rad	Ostalo
x			
III. SUSTAV OCJENJIVANJA			
AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA	
Pohađanje nastave	1		
Kontinuirana provjera znanja 1	0,25		
Kontinuirana provjera znanja 2			
ZAVRŠNI ISPIT	0,75	od najmanje 30%do najviše 50%	
UKUPNO	2	100	
Opće napomene:			

Varijanta 1 bez završnog ispita

Tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova kroz različite oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja.

Varijanta 2 sa završnim ispitom

Kroz sve aktivnosti tijekom nastave treba skupiti odgovarajući broj ocjenskih bodova da bi se moglo pristupiti završnom ispitu.

- Tijekom nastave student može ostvariti od najmanje 50% do najviše 70% ocjenskih bodova.
- Na završnom ispitu student može ostvariti od najviše 50% do najmanje 30% ocjenskih bodova.

Ukupna ocjena uspjeha: Na temelju ukupnoga zbroja ocjenskih bodova stečenih tijekom nastave i na završnome ispitu određuje se konačna ocjena prema sljedećoj raspodjeli:

OCJENA	PREDDIPLOMSKI I DIPLOMSKI STUDIJI
5 (A)	od 90% do 100% ocjenskih bodova
4 (B)	od 75% do 89,9% ocjenskih bodova
3 (C)	od 60% do 74,9%, ocjenskih bodova
2 (D)	od 50% do 59,9% ocjenskih bodova
1 (F)	od 0% do 49,9% ocjenskih bodova

IV. LITERATURA**OBVEZNA LITERATURA**

- Maroević, I. *Uvod u muzeologiju*, Radovi zavoda za informacijske studije, Zagreb, 2003. (određena poglavlja)
- Šola, T. *Eseji o muzejima i njihovoj teoriji - prema kibernetičkom muzeju*. Zagreb. Hrvatski nacionalni komitet ICOM-a, 2003. (određena poglavlja)
- *Etički kodeks za muzeje*, ICOM, Sarajevo – Zagreb, 2007.
- Zakon o muzejima, NN 142/98, 65/09 - <http://www.zakon.hr/z/302/Zakon-o-muzejima>
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi, NN 108, Zagreb, 1992, <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/309509.html>

IZBORNA LITERATURA

- Gob, André – Drouguet, Noémie. *Muzeologija: Povijest, razvitak, izazovi današnjice*. Zagreb: Antibarabrus, 2007.
- Šola, T. *Marketing u muzejima, ili o vrlini i kako je obznaniiti*. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2001.
- Časopisi *Informatica Museologica* (ovisno o temi seminarskih radova studenata) <http://www.mdc.hr/hr/mdc/publikacije/informatica-museologica/stari-brojevi/>

V. DODATNE INFORMACIJE O KOLEGIJU**POHAĐANJE NASTAVE**

Redovito pohađanje i aktivno sudjelovanje na predavanjima, seminarima i terenskoj nastavi je obavezno.

NAČIN INFORMIRANJA STUDENATA

Izravan kontakt s nastavnikom tijekom predavanja te komunikacija e-poštom.

KONTAKTIRANJE S NASTAVNICIMA

e-adresa ddujmovic@ffri.hr, konzultacije u navedenom terminu

NAČIN POLAGANJA ISPITA

pismeni

OSTALE RELEVANTNE INFORMACIJE

Svako neovlašteno preuzimanje tuđega teksta bez navođenja izvora smatra se intelektualnom krađom i podložno je sankcijama predviđenim važećim aktima!

ISPITNI ROKOVI	
Zimski	03.02., 24.02.
Proletni izvanredni	14.04.
Ljetni	-
Jesenski izvanredni	01.09., 08.09.
VI. POČETAK I ZAVRŠETAK TE SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (POPIS TEMA)	
DATUM	NAZIV TEMA
14.10.	Uvodno predavanje
21.10.	Povijesni pregled muzeja, Tipologija baštinskih institucija, tipologija muzeja
28.10.	Muzeologija kao znanost, Muzeologija i temeljne znanstvene discipline
04.11.	Muzej kao ustanova, Upravljanje u muzejima; Zakon o muzejima RH
11.11.	Muzejska arhitektura
18.11.	Muzejske zbirke – prikupljanje, dokumentiranje, čuvanje i prezentacija
25.11.	Zaštita muzejskih zbirki
02.12.	Muzejske izložbe – priprema, realizacija, tijek i vrednovanje
09.12.	Muzej i korisnici; muzejska pedagogija
13.12.	Terenska nastava
16.12.	Muzejski marketing
13.01.	Prezentacija seminarskih radova, diskusija
20.01.	Prezentacija seminarskih radova, diskusija
27.01.	Prezentacija seminarskih radova, diskusija

VII. KONSTRUKTIVNO POVEZIVANJE			
ISHODI UČENJA	SADRŽAJ	AKTIVNOSTI ZA NASTAVNIKE I STUDENTE (metode poučavanja i učenja)	METODE VREDNOVANJA
Osposobljenost studenata za samostalan rad unutar baštinske institucije, posebice muzeja.	Uvid u razvoj muzeološke djelatnosti kroz povijest te stjecanje osnovnih znanja i kompetencija potrebnih za rad u baštinskim institucijama, prije svega muzejskim.	Frontalni rad, diskusija, izrada seminarskog rada	Usmena i pismena provjera znanja
Stečeno znanje o osnovnim procesima istraživanja, sabiranja, zaštite, čuvanja i prezentacije muzejskog predmeta u okviru struke, ali i trenutno važećih zakona RH.	Posebna pažnja posvetit će se razvoju muzeologije kao znanosti, tipologiji muzeja i baštinskih ustanova, načinu upravljanja muzejima, pojmu mreže muzeja i matičnosti, profesionalnom kodeksu muzeološke struke, muzejskim profesijama, načinu istraživanja, prikupljanja, zaštite, organizacije i dokumentiranja muzejske građe. Određena pažnja posvetit će se	Frontalni rad, terenska nastava, diskusija, izrada seminarskog rada	Usmena i pismena provjera znanja

	muzejskom zakonodavstvu RH kako bi se muzeološka struka smjestila u trenutno važeće zakonske okvire.		
Upoznatost s osnovnim teorijskim diskursom o muzejskim izložbama, ali i s izložbenom praksom te usvajanje osnovnih znanja za vrednovanje stalnih i prihvremenih muzejskih i galerijskih postava.	Posebna pažnja posvetit će se muzejskoj komunikaciji, načinima prezentiranja baštine kao i mogućnostima marketinga unutar baštinskih institucija.	Frontalni rad, terenska nastava, diskusija, izrada seminarskog rada	Usmena i pismena provjera znanja